

„o”
 („OMIKRON”)

VIHKO

Sisältö

o

„Die Gleichheit”. „Bremer Bürger-Zeitung”	
Chemnitzin „ <i>Volksstimme</i> ”	Sitaatteja
Lorenz 17	„Die Gleichheit” + erilaista

N. B.:

1. — **Marx**: Internationalea käsittelevä artikkeli vuodelta 1878. *Huomautus* kansakuntien *itse määrittämisestä*.
2. — Baselin manifesti ja Chemnitzin päätöslauselma.
- 3—6. Aikakauslehti „Die Gleichheit”, 5. elokuuta 1914.
- 7 (ja 12). Delbrück.
- 8—11. „*Volksstimme*” (Chemnitz).
13. Miliisiä koskevaa kirjallisuutta.
14. Lensch miliisistä (1912).
15. K. Kautsky 1910 ja 1912.
16. B. Bax *imperialismista* (1900).
- 18—20. Lensch: „sosialidemokratia”...
- 21—22. Chemnitzin „*Volksstimme*”.
- 23—29. Ulbricht. Kansallisuudet ja imperialismi.
30. Fr. *Adler* ja *Renner*.

31. Hilferding (kautskylaisia katsomuksia).
 32, 33. *Engels* ja *Marx* Englannin työläisistä etc.
 33. K. Kautsky patriotismista.
 34—35. O. Bauer.
 36—37. *Engels*.
 38—39. E. Heilmann („Die Glocke”).
 40—41. W. Liebknecht ja *Marx* (kirje *Liebknecht-
 tille vuodelta 1878*).
 42—44. *Greulich* ja „*Grütli*aner”.
 45. „Schweizerische *Metallarbeiter-Zei-
 tung*”.

N B:

- || *Engels* (Englannin työväenluokasta) — s. 14.
 + „*Neue Rheinische Zeitung*”, ss. 46 ja 47.
 K. Kautsky uskonnosta... s. 15 (?).
 Sosialistit ja neekerit (Amerikka)... 15.
 Sveitsin italialaiset ja puolalaiset työläiset 17.
 Japanilaiset ja Amerikan työläisten shovinismi... 41.

Nota bene:

|| *Marx* Ranskan va-
 paussodasta (tammikuu
 1871): 22.

→ Vuoden 1870 sotaa koske-
 vien *Marxin* mielipiteiden
 kehitys: s. 22.

Marx Irlannista: 22.

Marx tulevasta sodasta (v. 1874) — 22.

Kirjallisuutta (viitteitä)... 13 ja 16.

N B

Bax imperialismista 1900... s. 16.

Monopolit ja tekniikka... 17.

Kanadan työväenliike... 17.

Kautsky uskonnosta (latteaa)— 15.

Ranskan vuosien 1791 ja 1848 perustuslait *kansallisista sodista: s. 30.*

Uuden historian „aikakaudet”, s. 28.

Saint-Simonin lauselmä — 49.

„SCHMOLLERIN VUOSIKIRJA”, 1915, I VIHKO

- 1) Artikkelissa „Kansan ravitseminen sodan ja rauhan aikana” Carl Ballod („Schmoller's Jahrbuch”, 1915, I vihko) yrittää tehdä tiivistelmän (epätäydellisen) kansan ravitsemusta koskevista tiedoista:
Kasvis- ja eläinravinto.

Yleinen määrä henkeä kohti päivässä

järjestys:	Kaloriotta	siinä luvussa		Saksa	
		kasvisravinto	eläinravinto	Kasvisravinto +	Eläinravinto
				2 103 +	294 = 2 397
				150	150
				2 103 +	444 = 2 547
				61	61
				2 164 +	444 = 2 608
				100	
				2 164 +	544 = 2 708
					Englanti
					1 925
					975
					2 900

maiden järjestys minun. Saksan osalta Ballod ei ole jaotellut eläin- ja kasvisravintoa osoittavia lukuja loppuun saakka. Jaottelun olen tehnyt minä hänen osittais-tietojensa nojalla.

Ibidem Jägerin artikkeli „Marxilaista uuskritisismiä” Adlerista, joka sovittaa yhteen marxilaisuutta ja kantilaisuutta.

* Ballodilla on tässä virhe; p.o. 1871. Toim.

** Samoin; p.o. 2514. Toim.

Ibidem Schmollerin artikkelipahanen Marxin ja Engelsin kirjeenvaihdosta: puhuu ylenkatseellisesti vallankumouksesta: se pitäisi korvata reformilla (s. 432).

Ammattiliitot ovat voimakkaampia kuin puolue; byrokratiaa (5—10 tuhatta henkeä) sosialidemokraattisessa liikkeessä... „Sanalla sanoen Saksan marxilainen työväenpuolue on hajoamistilassa eli muuttumassa porvarilliseksi, vaikka se kuinka tämän kiistäisi” (424).

NB, siinä myös *Georg Siegwartin* artikkeli „Maan hedelmällisyys historiallisena tekijänä”.

MARX. INTERNATIONALEA KÄSITTELEVÄ ARTIKKELI
VUODELTA 1878.
HUOMAUTUS KANSAKUNTIEN ITSEMÄÄRAMISESTA

M. Bach on kääntänyt „Die Neue Zeitille”, XX, 1, s. 585 (1901—2) *K. Marxin* vuonna 1878 kirjoittaman englanninkielisen artikkelin „Mister George Howellin kirjoittama Kansainvälisen Työväenyhdistyksen historia”.

K. Marx
1878:

Marx suhtautuu halveksuvasti tähän Howelliin (joka on tyypillisiä liberaalisia työväenpoliitikkoja), oikoo tämän monia Internationalea koskevia valheellisia väitteitä, sanoo, että hän, Marx, on „Kansalaissota Ranskassa” teoksen kirjoittaja ja että hän on julkaissut sen kauan sitten „The Daily Newsissä”, puhuu „Internationalen” muuttumisesta uuden-, „korkeamman”-muotoiseksi ja tekee erinäisiä muita huomautuksia. Marx kirjoittaa m.m.:

„Muuten ohjelmassa, joka minulla oli kunnia esittää Pääneuvostolle” (vuoden 1865 konferenssia varten), „on kohta, jossa sanotaan: 'On välttämätöntä tehdä loppu moskoviittien vaikutuksesta Euroopassa sillä pohjalla, että *sovelletaan kansakuntien itsemääräämisoikeuden periaatetta* ja ennallistetaan Puola demokraattisella ja sosialistisella perustalla' ” (s. 586). ((„The Secular

NB
Marx (1865)
(ja 1878)
kansa-
kuntien
itsemäärää-
misestä

Chronicle”, X nide, n:o 5, 4. elokuuta 1878. „Suuntaukseltaan vapaamielinen tasavaltalainen” aikakauslehtinen. Julkaisija Harriet Law oli Internationalen jäsen.) ((Kursivointi minun.))

BASELIN MANIFESTI JA CHEMNITZIN PÄÄTÖSLAUSELMA

2) *Imperialismi.* Grünbergin julkaisussa „Archiv für die Geschichte des Sozialismus”, 1915 (1. ja 2. vihko), on julkaistu *Chemnitzin* puoluepäivien (IX. 1912 [15.—21. IX. 1912]) päätöslauselma imperialismista (ss. 314—5).

Siinä on korostettu: *pääoman* vientiä, pyrkimystä „uusille pääomansijoitusalueille”, työnantajien järjestymistä, heidän vaikutustansa valtioihin ja „laajentumispyrkimystään”, pyrkimystä alistaa valtaansa „taloudellisessa suhteessa laajoja alueita kaikkialla maailmassa”... Lopputuloksena: „häikäilemätön *ryöstö- ja valloitus* politiikka... on näiden imperialististen laajentumispyrkimysten seuraus”.

Siitä johtuu: *valtioiden* väliset selkkaukset,— *sodan* vaara, „sotatarvikkeiden” toimittajien intressit.

...,väkivaltainen imperialismi”

Sen tilapäisten seurausten lieventämiseksi (mildern) — kauppavapaus, „kansakuntien keskinäinen yhteisymmärrys” etc. Päätöslauselman viimeinen lause:

NB „Proletariaatin tehtävänä on muuttaa korkeimman tasonsa saavuttanut kapitalismi sosialistiseksi yhteiskunnaksi ja turvata siten pitkäksi aikaa kansojen rauha, itsenäisyys ja vapaus.”

Ibidem, s. 324 — Rosa Luxemburgin korjausehdotuksesta (joukkolakkoa koskevasta) Jenan puoluekokouksessa (1913) suoritetun äänestyksen tulokset:

Rosan puolesta —	144	=	30%
vastaan	336		
	480		

Ibidem, ss. 306—311 — Baselin manifesti (24.—25. XI. 1912)
NB, ibidem, arvostelu teoksesta:

O. Festy. „Työväenliike Heinäkuun monarkian muo-
dostumisen alkuaikoina”. Pariisi 1908 (359 sivua).
10 frangia.

Samoin hänen: „Lyonin kapina v. 1831”. „Annales des
sciences politiques”. 1910 (ss. 85—103).

(3)

AIKAKAUSLEHTI „YHDENVERTAISUUS”, 5. ELOKUUTA 1914
„Die Gleichheit”, 1914, n:o 23, 5. elokuuta 1914.

„SOTA SODALLE”

Ensimmäinen kirjoitus „Sota sodalle” — lainaus Stutt-
gartin kongressin päätöslauselmasta⁵² — sodan uhatessa
kutsutaan koolle Kansainvälinen sosialistinen toimisto ja
sovelletaan kaikkia keinoja sodan vastustamiseksi. Jos sota
on puhjennut, niin *j.n.e.*

„PROLETAARINAISET, OLKAA VALMIINA!”

Toinen artikkeli: „Proletaarinaiset, olkaa val-
miina!”

Kirjoitettu sen jälkeen, kun Serbialle oli julistettu sota,
mutta *ennen* Euroopan sotaa.

Itävalta muka luulee, että tokkopa Venäjä ja muut kyke-
nevät sotimaan. Itävaltalainen „imperialismi”, sen „rikos”.
„Se” (itävaltalainen imperialismi) „taistelee yksinomaan
taantumuksellisen Habsburgien dynastian etujen puolesta,
tunnettomien ja häikäilemättömien suurmaanomistajien ja
kapitalistien kultan- ja vallanhimon vuoksi”...

(4)

Saksalaiset lehdet kehottavat „häikäilemättömällä ta-
valla” sotaan...

Sitä ei saa tapahtua koskaan. Saksan proletaarien —
miesten ja naisten — tulee todistaa teoin, että he ovat
heränneet, että he ovat varttuneet vapautta varten”...

Saksan hallitus vakuuttaa, että se haluaa rauhaa. „Mutta
kansa on vakuuttunut, että hallitusmiesten kieli on kaksi-
jakoinen kuin käärmeen kieli.”

Porvaristo on shovinistista, mutta

„Vain proletariaatti on asettava leveän rintansa lähe-
nevän onnettomuuden, maailmansodan, esteeksi”...

Venäjällä proletariaatin taistelu on pidättänyt eniten sodan puhkeamista.

„Älkäämme olko arempia ja heikompia kuin he” (= Venäjän työläiset).

„Älkäämme menettäkö minuuttiakaan aikaa. Sota on kynnyksellä... Ulos tehtaista ja työpajoista, mökeistä ja ullakoilta esittämään joukkovastalauseemme”...

- 5) „Sorrettujen joukot ovat kyllin voimakkaita kantamaan hartioillaan koko nykyisen järjestyksen rakennusta... Ollisivatko ne siis niin heikkoja, että perääntyisivät puutosten edessä, pelästyisivät vaaroja ja kuolemaa, kun taistelu rauhan ja vapauden puolesta kutsuu niitä? Raivaisivatko ne tietä militarismille, joka mitä laajimmassa julkisuudessa on leimattu niiden poikien ja veljien raa'aksi pyöveliksi?”

Kansojen veljeys ei ole työväenluokalle „pelkkä harhakuvitelma”, vaan elintärkeä kysymys, „kaikkien kansakuntien sorrettujen solidaarisuutta”.

- 6) „Se” (tämä solidaarisuus) „ei saa sallia, että proletaari kohottaisi kuolettavan aseensa toista proletaaria vastaan. Sen on annettava joukoille rohkeutta käyttää sodassa sotaa vastaan kaikkia käytettävissä olevia aseita. Kaikkivoittava voima, jonka proletaarijoukot asettavat maailmansotafuuriaa vastaan, merkitsee voitettua ottelua niiden vapaustaistelussa. Niiden esiintymisen vallankumouksellinen tarmokkuus ja kiihkeys on asettava ne alttiiksi vainolle, johtava vaaroihin ja vaativa niiltä uhreja. Mutta mitä siitä? Yksilöiden ja kansojen elämässä on hetkiä, jolloin voidaan voittaa vain asettamalla kaikki yhden kortin varaan. Sellainen hetki on koittanut. Proletaarinaiset, olkaa valmiina!” (s. 354).

Artikkelin loppu.

„POLIITTINEN KATSAUS”

Ja „Poliittisessa katsauksessa”

NB ||| (s. 363) „Länsi-Euroopan maiden proletaarijoukkojen vallankumoukselliset voimat ovat enimmältä osaltaan vielä nukuksissa, mutta niitä on, ja juuri sodan soihtu voi ne herättää.”

- 7) (vallankumouksen alkioita ei ole vain Venäjällä, vaan „muissakin Euroopan maissa”...)

siinä on myös kirjoitus lakkojen lisääntymisestä ja
 (((barrikadeista Venäjällä sekä 10 riviä Brysselissä)))
 ((16.—18. VII. 1914 pidetystä konferenssista, yhtenäisyyden muka edistää liikettä...))

DELBRÜCK. „HALLITUS JA KANSAN TAHTO”

Hans Delbrück. „Hallitus ja kansan tahto”. Berliini 1914.

Yleensä sanoen mitä hävyttömin taantumuksellinen tekele, jossa pelataan käsitteillä demokratiaa *vastaan*. Kaikki ja kaikessa demokratiaa *vastaan*. Joukko sofismeja, historiallisia esimerkkejä etc.

Opettavaista (1) *porvarillisen* demokratian paljastaminen (viitataan esimerkiksi *englantilaisiin* teoksiin, jotka paljastavat sen). (**)

Kirjallisuutta: (**)

Wilhelm Hasbach: „Nykyinen demokratia” (1912).

Adolf Tecklenburg: „Äänioikeuden kehitys Ranskassa vuodesta 1789 lähtien”.

J. Unold: „Politiikka kehitysoopin valossa” (lehtimiehen kirjoitus).

Lowell. Englannin perustuslaki.

Belloc ja Chesterton. „Puoluejärjestelmä”.

2) *Puolan kysymys*. Tekijä vastustaa Preussin puolanpolitiikkaa, koska se on muka tuloksetonta.

S. 1. Mitä on kansa? Saksalaista kansaako?— meillä on „monta miljoonaa — puolalaisia, tanskalaisia, ranskalaisia” (s. 1).

„Elsass-Lothringenissa on saksaa puhuviakin, jotka ovat jatkuvasti vakuuttaneet kieltäytyvänsä kuulumasta valtiollisesti Saksan kansaan” (s. 1). NB

Hegel „kansasta”	Hegelin mietelmä: „Kansa on valtion se osa, joka ei tiedä, mitä se haluaa” (s. 41)...
------------------	---

Preussin harjoittama puolalaisten saksalaistamispolitiikka on tullut tähän mennessä maksamaan **miljardin** markkaa. Missä „täydellisen romahduksen“ syy? (161).

Saksankielinen opetus synnyttää vihaa puolalaisissa: puolalaiset lapset „ovat tulleet tuntemaan oman kokemuksensa perusteella koko muukalaisherruuden karvauuden, sillä eihän mikään loukkaa kansallistuntoa syvemmin” kuin kielikysymys (162).

Puolalaiset puolalaistavat kaupunkeja. Neljästä säädystä (aatelisto, papisto, talonpoikaisto, porvaristo) vain viimeksi mainittu on leppymätön. Saksalaisten kolonisaatio herättää vihaa puolalaisissa ja yhdistää heitä kansallisesti. Kaupan boikotointi: „oma omalle”.

Puolalaisia ei voida „lepyttää” (s. 171), heidän keskuudessaan on saatava aikaan hajaannusta, on autettava preussilais-puolalaisen puolueen muodostamista (172).

„Myös leppyneet puolalaiset pysyvät tietenkin niin sanoaksemme aatteessa 'preussilaisina irtisanomisaikaan saakka' ” (s. 174) — sitä ei voida välttää, mutta on harjoitettava sellaista politiikkaa, että „aatteellisesti mahdollinen irtisanomisaika (Kündigung) ei muuttuisi koskaan todelliseksi.”

„Kaiken ulkopoliittikan kannalta on mitä suurin merkitys sillä, minkälaista muiden suurten sivistyskansojen arvonantoa jokin kansa nauttii. Saksan kansa on — tässä suhteessa ei pidä kuvitella mitään turhia — kaikkein epäsuosituimpia ja muita kansoja ei pakota katsomaan meitä kieroon suinkaan vain kateus, johon meillä puolustukseksi niin halukkaasti vedotaan. Virheellinen kansallisuuspolitiikkamme ei ole suinkaan vähimmässä määrässä tehnyt meistä niin vihattuja kaikkialla” (175): puolalaiset ja *tanskalaiset* (NB) pitävät meistä melua kautta maailman!!

„KANSAN AANI” (CHEMNITZ)

„KUMPAKIN JUNIUSTA VASTAAN”

„*Volksstimme*” (Chemnitz), liite 131. numeroon (8. VI. (8 1916).

Pikkukirjoitus: „*Kumpaakin Juniusta vastaan*”.

„Sille, joka muodostaa mielipiteensä vain nykyisen sodan hirvittävien uhrauksien ja rasisusten mukaan ja jonka puheet johtuvat vain katkeruudesta ja epätoivosta, ei tietenkään voida yleensä todistaa mitään poliittisesti. Mutta sille, joka ei halua tehdä päätelmiään umpimähkään ja joka tutkii ja ajattelee, tilanne lienee nyt aivan selvä. Lukijamme tuntevat tiedotustemme perusteella Juniuksen kirjasein, joka haluaa uskotella Saksan proletariaatille, että tämä on eniten kiinnostunut Saksan tappiosta ja että työväenluokan on keskitettävä siihen kaikki voimansa. Ei ole suinkaan sattuma, että Tirpitz-Frondein piireistä lähteneen ja mielettömyyksiin saakka annektointihenkisen ja verenhimoisen valtakunnankansleria vastaan tähdätyn yleissaksalaisen kiihotuskirjasein anonyymi tekijä on ottanut nimekseen *Junius Alter*, Junius toinen. Kumpikin Junius, joista toinen propagoi Saksan tappion puolesta ja toinen Saksan maailmanherruuden puolesta, ajavat todellisuudessa toinen toisensa asiaa. Lukiessamme ensimmäisen Juniuksen kirjasta olimme monesti kahden vaiheilla siitä, onko sen todellakin kirjoittanut joku kaiken terveen järkensä menettänyt sosialidemokraatti vai suorastaan venäläinen provokaattori! Saksan työväenluokka on karkottava pois kummankin Juniuksen. Se on taisteleva edelleenkin sitkeästi ulkoisia vihollisia vastaan siihen saakka, kunnes nämä ovat valmiit tekemään järkevän rauhan, ja sisäisiä vihollisia vastaan, jotka tahtovat vuodattaa kallista saksalaista verta mielettömien valloitus suunnitelmien vuoksi. Sellaista on sosialidemokraattien politiikka, ja työväenluokan historia on kiittävä niitä johtajia, jotka ovat edustaneet sitä nykyään niin tarmokkaasti valtiopäivillä kaikista hyökkäilyistä ja panetteluista huolimatta.”

|| Loppu. Siinä koko kirjoitus. ||

„AIVAN OIKEIN”

NB: || „**Volksstimme**” (Chemnitz), 1916, n:o 133 (lauantai, 10. kesäkuuta 1916):
|| „*Aivan oikein*. Toveri tri Lenschin siirtomaa-aiheista puhetta koskeneiden huomautustemme johdosta
|| ’Bremer Bürger-Zeitung’ kirjoittaa:

'Chemnitzin 'Volksstimme' näyttää antavan arvoa sille, että puoluekinastelu loppuisi. Tällöin se ajattelee todennäköisesti niitä näköaloja, joita avautuu sosialipatrioottien, sociali-imperialistien ja sosialipasifistien yhdistymistä varten jo puoluekeskuksen äärivasemmistolaisenkin siiven käyttäytymisen vuoksi. Chemnitzin puoluelehti ei taida tällöin erehtyä. Mitä vasemmistoradikaaleihin tulee, niin suotta se tietysti luottaa niiden ja sosialipatrioottien jälleenyhdistymiseen.'

Voimme vakuuttaa Bremenin lehdelle, että sen käsitys pitää täysin paikkansa. Me annamme todellakin mitä suurimman arvon sille, että puoluekinastelu loppuisi tai ainakin (sic!) olisi siinä määrin rajoitettua (sic!), ettei se enää vaarantaisi organisatorista eheyttä. Me luotamme vielä nytkin vakaasti siihen, että sociali-pasifistit — 'Bremer Bürger-Zeitungin' slangissa tämä merkitsee Haasen — Ledebourin ryhmää — yhdistyvät jälleen sosialipatrioottien (tällä tarkoitetaan meitä) ja sociali-imperialistien kanssa — tämän pitäisi merkitä ammattiyhdistysliikkeen johtajia Lenschiä, Cuno-wia j.n.e.— yhtenäiseksi ja tiiviiksi sosialidemokratiaksi. Tiedämme, ettei Rühlen — Kniefen ryhmä, joka on jo julistanut *puolueen hajaannuksen sen tulevan toiminnan edellytykseksi*" (kursivointi Chemnitzin „Volksstimmen"), „tule mukaan. Mutta proletariaatti kestänee tämän menetyksen taistelukuntoaan kadottamatta."

((siinä koko kirjoitus))

„BREMENIN KANSAL AISLEHTI"

„SIS JA 'INTERNATIONALE'-RYHMÄ"

„*Bremer Bürger-Zeitung*". 1916, n:o 139, 16. VI. 1916. (10)
 „*Saksan internationaaliset sosialistit ja 'Internationale'-ryhmä*"⁵³

Toveri *Knief* kirjoittaa meille lomalla ollessaan:

„'Bremer Bürger-Zeitung' liitti eilen 'Internationale'-ryhmän vetoomukseen toimituksen huomautuksen, joka on omiaan levittämään virheellisiä käsityksiä *Saksan internationaalisten sosialistien* (SIS) ja 'Internationale'-ryhmän välisistä suhteista."

Olemme muka monta kertaa puhuneet näiden ryhmien suhteista, varsinkin 77. n:on (31. III.) pääkirjoituksessa.

Siinä sanotaan:

„Oppositioon kuuluu *kaksi* periaatteellisesti erilaista ryhmää: *puoluekeskus* (Kautsky... Haase—Ledebour... 'Die Neue Zeit'... 'Leipziger Volkszeitung', 'Vorwärts')... ja *vasemmistoradikaalit*, joihin kuuluvat... SIS ja 'Internationale'-ryhmä... ('Lichtstrahlen', 'Bremer Bürger-Zeitung', Braunschweigin 'Volksfreund', 'Der Sozialdemokrat' (Stuttgart) ja, joskaan eivät aivan johdonmukaisesti, erät Reinin lehdet.”

Braunschweigin „Volksfreund” oli Thalheimerin toimittamana vasemmistoradikaalinen, mutta nyt *Wesemeyerin* toimittamana se „edustaa keskuksen näkökantaa”.

„Bremer Bürger-Zeitung” julkaisi 74. numerossaan (28. III.) (Henken poissa ollessa) Braunschweigin „Volksfreundista” lainaamansa kirjoituksen, jossa sanotaan, että tämä lehti on (oli silloin) „Internationale”-ryhmän kannalla (ja pitää „Spartacuskirjeiden johtoajatuksia taktillisena ja periaatteellisena ohjelmanaan”)...

„SIS ja 'Internationale'-ryhmä eivät siis ole yhtäläisiä. Molemmat edustavat vasemmistoradikalismia, ja niille on taktillisessa suhteessa luonteenomaista puoluekeskuksen ja 'Sosialidemokraattisen työyhteisön' vastustaminen. Mutta samalla kun SIS on ollut tällä kannalla alusta pitäen, 'Internationale'-ryhmä on loitonnut vähitellen Ledebourin — Haasen ympärille muodostuneesta oppositiosta. 'Bremer Bürger-Zeitung' tervehti aikoinaan tätä prosessia selvyteen johtavana askeleena (n:o 74, 28. III.)... 'Internationale'-ryhmä on käynyt siitä pitäen Spartacuskirjeissään tarmokasta ja kärkevää taistelua 'Sosialidemokraattista työyhteisöä' vastaan”

(lainaus viimeisestä Spartacuskirjeestä).

„Yksityisomistusta koskevissa kannanotoissaan” („Sosialidemokraattisen työyhteisön” yksityisomistustako??) „SIS ja 'Internationale'-ryhmä ovat täysin NB || yksimielisiä keskenään, jos kohta ne ovatkin eri mieltä monissa muissa kysymyksissä.”

Molemmat ryhmät toimivat „kyseisen järjestön *puutteissa*” „niin kauan kuin puoluebyrokratian tyrannius ei tee sitä heille mahdottomaksi”...

Tämä on muka tärkeää, sillä usein tehdään virheitä ja yritetään „hävittää rajaa keskuksen ja vasemmistoradikalismien väliltä”...

„Kuinka pitkälle kummankin ryhmän itsenäinen organisatorinen olemassaolo tulee vielä jatkumaan, se riippuu tietenkin kokonaan puolueen sisäisten suhteiden kehitymisestä. Selvyyden vuoksi on joka tapauksessa pidettävä tervehdittävänä, että ne eroavat ulkonaisestikin nimensä puolesta.” (Loppu.)

Johann Knief

HENKE. „EI OLE YHTÄLAISTÄ, MUTTA SAMAA”

Ibidem, n:o 140 (17. VI. 1916).

Henken vastaus. „Ei ole yhtäläistä, mutta samaa”...

..., „En enää muista, että olisin joutunut lukemaan kummankin ryhmän erilaisuudesta ja niiden suuresta vasemmistoradikalismia koskevasta yksimielisyydestä. Kenties tähän muistamattomuuteen on vaikuttanut se, ettei ole ollut mitään kiinnostusta sellaisia lahkokuntalaisryhmiä kohtaan.”

„Itse en kuulu enempää toiseen kuin toiseenkaan ryhmään”...

(12)

olen muka aina pitänyt kiinni „sosialistisista periaatteista” etc. etc. j.n.e. fraaseja, ei mitään konkreettista.

Henke

„VIELÄ MUUAN BREMENILAINEN JULKAISU”

N:o 141 (19. VI. 1916)— „Työväenpolitiikkaa” koskevan vetoimuksen uudelleenjulkaisu (vasemmistoradikaalinen viikkolehti).

MILIISIA KOSKEVAA KIRJALLISUUTTA

Miliisi, armeija — etc.

„Sosialidemokratia armeijassa. Saksan sotilasreformi (13) sosialismin torjumiseksi”. Jena 1901 (Stammhammer III).

Gaston Moch. „Erään demokraattisen valtion armeija”. Pariisi 1899 (saksankielisenä, Stuttgart 1900).

P. Schwerdt. „Upseeri ja sosialidemokraatti”. München (R. Abt) 1899? (Stammhammer III).

- Loebell.* „Kuinka on vastustettava sosialidemokratiaa armeijassa?” Berliini 1906 (2. painos 1907).
- R. Günther.* „Puolustuslaitos ja sosialidemokratia” („Grenzboten”. 1899, I).
- J. Charmont.* „Armeija ja demokratia” („Revue politique et parlementaire”. VI. 1900).
- „Sotilashenkilöt ja sosialidemokratia” („Neue Zürcher Zeitung”, 1907, 17.—18. IX).
- K. Bleibtreu.* „Demokratian armeija” („Die Zeit”, Wien 21. VII. 1900, n:o 303).
- von Mikoss.* „Sosialismi ja armeija”. Güns 1907.
- „Vallankumouksellinen sosialismi Saksan armeijassa”. 4. painos. Pariisi (Eitel) 1901.
- „Armeija ja lakot”. Locarno 1906.
- Luutnantti Z:n* „Armeija lakkoaikana” (vuoden 1902 loka- ja marraskuun lakko) (Pariisi 1904) („Sosialistinen kirjasto”, n:o 23—4).
- Arthur Dix.* „Sosialidemokratia, militarismi ja siirtomaapolitiikka sosialistikongressien käsiteltävänä”, Berliini 1908.
- Henri Beylie.* „Militarismi, sen vastustamiskeinot”, Lyon 1903.
- Kautsky.* „Militarismi ja sosialismi Englannissa”. „Die Neue Zeit”, 18, I (1899—1900).
- „ „Schippel ja militarismi”. „Die Neue Zeit”, 17, I (1898—9).
- R. Luxemburg.* „Yhteiskunnallinen uudistusko vai vallankumous?” (Liite: „Miliisi ja militarismi”). Leipzig 1899. 2. painos 1908.
- Karski.* „Kansainvälinen oikeus ja militarismi”. „Die Neue Zeit”, 17, 2 (1898/9).
- K. Leuthner.* „Antimilitaristi (K. Liebknecht)”. „Die Neue Gesellschaft”. 1907, 20. III.
- „ „Armeija ja vallankumous”. *Ibidem*, 1906, 36.
- „Pääoman vahtikoira” (Antimilitaristinen liitto). Zürich 1906.
- „Sveitsin työväenluokan kanta sotakysymyksessä. Puoluepäivien pöytäkirjat”. *Olt en* (11. II. 1906). Zürich 1906.
- „Militarismi ja sosialidemokratia”. „Die Neue Zeit”, 19, 2 (1900—1).
- Schiavi.* „Militarismi ja Italian sosialistit”. „Le Mouvement Socialiste”. 1903, n:o 113.

- K. Emil. „Antimilitarismi”. „Die Neue Zeit”, 25, 2 (1907).
 „Porvarilliset puolueet ja militarismi”. „Die Neue Zeit”, 25, 2 (1907).
 Pierre Ramus. „Antimilitarismin historiallinen kehitys”. („Kultur und Fortschritt”, 153.) Leipzig 1908.
 Däumig. „Militarismin uhreja”. „Die Neue Zeit”, 18, 2 (1899—1900).
 E. Walter. „Sotilasjärjestelmä ja työväestö”, Zürich 1907.
 K. Liebknecht. „Militarismi ja antimilitarismi”, Leipzig 1907.

LENSCH MILIISISTA (1912)

P. Lensch. „Miliisi ja aseistariisunta”. „Die Neue Zeit”, 1912 (30, 2). (14)

— muun muassa seuraavanlainen lause: „Miliisijärjestelmä on demokraattisen valtion puolustuslaitos, jonka tarkoituksena on taata maan sekä ulkoinen että sisäinen turvallisuus. Miliisi on kelvoton ainakin valloitusotiin, ja juuri siksi olemmekin sen kannalla” (s. 768).

??
puuroa!!
??

Siinä on myös sitaatti Engelsiltä, 1865 (kirjoitettava muistiin), että työläisille on samantekevää, mikä suurvalta saa yliotteen, mutta sodankäyntitaidon oppiminen ei ole heille samantekevää.

ENGELS ENGLANNIN TYÖVÄENLUOKASTA ⁵⁴

Samassa artikkelissa on sitaatti *Engelsiltä* (nähtävästi „Työväenluokan aseman” uuden laitoksen esipuheesta) (s. XXIII „Työväenluokan asemassa”, 2. painos).

„Niin kauan kuin Englannin *teollisuuden monopoliasema* säilyi, Englannin työväenluokka *nautti* tiettyssä määrin *tuon monopoliaseman tuottamia etuisuuksia*. Nuo etuisuudet jakaantuivat työläisten kesken sangen epätasaisesti: suurimman osan niistä kahmi itselleen *etuoikeutettu vähemmistö*, mutta *laajat joukotkin saivat silloin tällöin jotain*.

Engels Englannin työväenluokasta ja monopoli-
asemasta

Engels
Englannin
socialismista

Juuri tämän vuoksi Englannissa ei ole owenismien kuoleman jälkeen ollut enää sosialismia. Englannin *teollisen monopoliaseman sortuessa* Englannin työväenluokka menettää etuoikeutetun asemansa. Koittaa päivä, jolloin se kokonaisuudessaan, *etuoikeutettu ja johtava vähemmistö mukaan luettuna*, osoittautuu olevan samalla tasolla kuin muidenkin maiden työläiset. Ja juuri siksi sosialismi ilmaantuu jälleen Englantiin." *

BÜRKLI. „SOTALAITOKSEMME DEMOKRATISOINTI”

Karl Bürkli. „Sotalaitoksemme demokratisointi”. Zürich 1897. (Sosialidemokraattisen puolueen edustajakokouksessa Winterthurissa 15. XI. 1896 pidetty esitelmä.)

Jo aivan alussa (s. 5) on, että porvaristo (Sveitsin) „on saanut aikaan vain monarkistisen militarismien huonoimman variantin; sen alituisena pyrkimyksenä on ollut ulkomaiden matkiminen, eräänlaisen uuspreussilaisuuden voimaansaattaminen maassamme”.

NB
jo 1896

KAUTSKY 1910 ja 1912

KAUTSKY. „KÖÖPENHAMINAN KONGRESSI”

15) „Die Neue Zeit”, 1910 (28, 2) (26. VIII. 1910).

K. Kautsky. „Kööpenhaminan kongressi”

s. 776: „Saksan ja Englannin sodassa, jos se syttyy, kysymys ei ole enää demokratiasta, vaan maailmanherruudesta, t.s. maailman riistämisestä. Tämä ei ole sellainen kysymys, jossa sosialidemokraattien pitäisi olla oman kansakuntansa riistäjien puolella” (ja edelleen (ja aikaisemminkin) suoraan Hyndmania vastaan).

Verrattava samoin hänen XXIII, 2 (isänmaallisuudesta ja sodasta)**.

* Ks. V. I. Lenin. Teokset, 23. osa, s. 108. Toim.

** Ks. tätä osaa, s. 604. Toim.

KAUTSKY. „VIELÄ KERRAN ASEISTARIISUNNASTA”

K. Kautsky, 1912 (30, 2), 6. IX. 1912, artikkeli „Vielä kerran aseistariisunnasta”, s. 851:

„Imperialismiaatteen ja -nimen lähtökohta — Englannin kaikkien varsinaisten alusmaiden yhdistäminen yhdeksi sulkeutuneeksi jättiläisvaltioksi, imperiumiksi — tämä lähtökohta on joutunut viime vuosina kokonaan taka-alalle ja sitä voidaan käytännöllisesti katsoen pitää hylättynä.”

!!
ha ha!!!

ss. 850—851: imperialismi ei ole pääoman „luonnostaan välttämätöntä” laajentumispyrkimystä etc., vaan ainoastaan „erikoinen metodi” — nimittäin väkivaltaa.

KAUTSKY USKONNOSTA ⁵⁵

K. Kautsky uskonnosta. Muun muassa s. 353: uskontoa koskevaan kysymykseen „agitaattorimme” „tulee vastata, ettei tätä kysymystä aseteta eikä ratkaista puolueemme kokouksissa, koska haluamme tehdä uskonnon yksilöiden yksityisasiaksi ja vaadimme valtiotakin suhtautumaan siihen samalla tavalla”...

[lurjus!]

!??
Kautsky
uskon-
nosta

AMERIKAN SOSIALISTIT JA NEEKERIT ⁵⁶

Amerikan sosialistinen puolue ja neekerit: ss. 382—3: „Maailman teollisuustyöläiset” ⁵⁷ ovat neekerien puolella. Sosialistisen puolueen suhtautuminen „ei ole aivan yksimielistä”. Yksi julistus neekerien puolesta 1901. Ainoastaan!!!

suhtautuminen neekereihin
NB:
socialistit ja neekerit:

Ibidem, s. 592: Mississippin osavaltiossa socialistit järjestävät neekerit „omiksi paikallisiksi ryhmiksi”!!!

neekerit ja socialistit!!!

KIRJALLISUUSVIITTEITA

„Die Neue Zeit”, 32, 1 (1913—14).

Engels. „Auktoriteetista”⁵⁸. *Marx.* „Poliittinen indifferensismi”.

Rjazanov vastustaa Brupbacheria (ja hänen puolustajaansa Mehringiä)

NB „*Kirkostaeroamisliike*”: joukko kirjoituksia.

16) „Die Neue Zeit”, 30, 2 (1912, IV.—IX.). Kautskyn (ja Lenschin) kirjoitukset miliisistä ja „aseistariisunnasta”.

Ibidem *Grimm* Sveitsin miliisistä.

28, 2 (K. Kautsky 1910 pidetystä *Kööpenhaminan kongressista* ja „aseistariisunnasta”. Idem Rothstein).

29, 1: Rothstein on Hyndmania vastaan.

29, 2: Quelch samasta.

BELFORT-BAX IMPERIALISMISTA (1900)

„Die Neue Zeit”, XIX, 1 (1900—1) (21. XI. 1900), s. 247.

NB: 1900

Belfort-Bax. „Laajalle levinnyt harhapäätelmä”.

imperialismi ||| „Muutamien sosialistien päähän näyttää tunkeutuneen eräs niistä tavallisimmista harhakäsityksistä, joita tapaa käsiteltäessä *imperialismin ja uuden siirtomaapolitiikan* kysymyksiä”... Ja edelleen eritellään niiden todistetta, jotka puoltavat siirtomaapolitiikkaa kapitalismin edistykseksi. Bax kumoo heidän väitteensä...

imperialismista

...„*Kapitalistis-kansallinen imperialismi* — siinä vastaus, jonka kapitalismi antaa kansainväliselle sosialidemokratialle... Maailmanhistoria on nyt sellaisessa käännekohtassa — joko *kansallis-kapitalistinen imperialismi* taikka *internationaalis-sosialistinen demokratia*!”...

...Nykyinen talousjärjestelmä... (koska se valtaa uusia toiminta-aloja)... „saa jatketuksi keinotekoisesti olemassaoloon”...

muun muassa Bernsteinin ja Kautskyn polemiikkaa. Bernstein muistuttaa, että Belfort-Bax moitiskeli Bernsteiniä jo v. 1896/7, kun taas Kautsky oli muka silloin Bernsteinin puolella. Kautsky vastaa: Bax sanoi jopa niinkin, että „mielummin orjuus kuin kapitalismi” — kirjaimellisesti — en minä muka ollut silloin enkä ole nyt tässä Baxin puolella, vaan katson sen „sentimentaaliseksi utopismiksi”. Mutta olen muka aina vastustanut siirtomaapolitiikkaa.

vrt. „Die Neue Zeit”, XIX, 1 (1901), s. 804: N. B. M. Beer Englannin rappeutumisesta ja imperialismista. „Die Neue Zeit”, XX, 1, s. 209: „Sosiaalinen imperialismi” (fabiolaiset), s. 243, „imperialistis-sosiaalinen aikakausi”.

DEBSISTA

„Die Neue Zeit”, 1913—4, 32, 1, ss. 1007—8. „Kansainvälisessä sosialistisessa katsauksessa” (1913, maaliskuu) Debs esiintyy Sosialistisen puolueen + Sosialistisen työväenpuolueen⁵⁹ (Debs on „Maailman teollisuustyöläisten” liiton perustaja) ja „Maailman teollisuustyöläisten” liiton yhtenäisyyden puolesta Amerikan työliittoa vastaan. „New Yorker Volkszeitung” polemisoi kiivaasti 7. III. 1913 Debsiä vastaan sanoen, että Debs väärinkäyttää „etuoikeuttaan puhua järjettömyksiä” (sic!), että „Maailman teollisuustyöläiset” = nolla, että American Federation of Labor = „Amerikan työväenliike” ja että kyseisen maan työväenliikettä on „mahdoton kasvattaa edistyksellisessä hengessä” perustamalla niin sanottuja vallankumouksellisia, radikaalisen ohjelman omaavia järjestöjä” (sic!)... (Tilanne on ilmeisesti sielläkin tavanomainen: „New Yorker Volkszeitung” = „ortodoksit”, kautskylaiset, ja Debs on vallankumouksellinen, mutta ilman selvää teoriaa, ei marxilainen.)

Debsistä

SVEITSIN ITALIALAISET JA PUOLALAISET TYÖLAISET

17) J. Lorenz. „Sveitsin italialaisia koskevasta kysymyksestä”. Zürich?

” „Sveitsin puolalaiset työläiset”. Zürich 1910.

Kirjallisuusviite. Zürichissä oli 26.—29. VII. 1896 italiaisten kapina.

Heidän lukumääränsä: 1860 — 9 tuhatta

1870 — 18

1900 — 117

Hirvittävää kurjuutta. Esimerkki: 50 henkeä kolmessa huoneessa! (s. 16). Nurkkia, kerroslavitsoja, 10—20 centimea yösihasta etc.

{ vrt. myös
hänen
„Neues
Lebenissä”
1916, 1 }

v. 1910 — 400 henkeä. Hirvittävää kurjuutta.

Päiväpalkka 1.50—1.60 fr ja talon ruoka on tapauksia, että „lyödäänkin” (s. 11).

KANADAN TYÖVÄENLIIKE

Kanadan työväenliike („porvarillistunut”)

*Kanadan
työväenliike
(porvarillistunut)*

...*Työväenluokan* ammattitaitoinen, varsinkin englannin kieltä puhuva osa, on täydellisesti porvarillistunut. Sillä on yhä aivan samanlaiset käsitykset ammattiyhdistysliikkeestä kuin entisillä ahdashenkisillä Englannin trade unioneilla. Se on lisäksi henkisesti vielä kokonaan kirkon vallassa. 'Luopion' maine on mitä suurin häpeä, 'arvonanto' mitä suurin kunnia." Tilanne on nyt muuttumassa: tyytymättömyyden henkeä... hintojen kallistuminen. „Enemmän kuin kolmannes maan kaikista rikkauksista on nykyään itse asiassa 42 henkilön käsissä.” ...Pikkuporvaristo, varsinkin naataloudessa, vastustaa trusteja. („Die Neue Zeit”, 1913—4, 32, 1, s. 382,

$\frac{1}{3}$ koko
rikkaudesta...
42 henkilöllä

selostetaan „*The New Review*'ssä" ||
 syyskuussa 1913 julkaistua Gustavus ||
 Meyerin artikkelia „Tyytymättömyyttä ||
 agrariolojen vuoksi Kanadassa").

Ibidem, s. 384, Etelä-Afrikasta ||
 („Rand"). Työläiset ovat kiinalaisia, ||
 kaffereita ja valkoihoisia (buurisodan ||
 köyhdyttämiä). Loputtomia hävyttö- ||
 myyksiä englantilaisten kapitalistien, ||
 kaivosten omistajien ja hallituksen ta- ||
 holta. *Kaikkien* palkkatyöläisten luok- ||
 kataistelu kehittyy vähitellen, mutta ||
 hitaasti, „mikä johtuu huomattavalta ||
 osaltaan vielä kokonaan vanhan trade- ||
 unionismin lumoissa olevien työväen- ||
 johtajien epäröinnistä ja ahdassydami- ||
 syydestä" („*The International Socialist* ||
Review'ssä" lokakuussa 1913 julkais- ||
 tun kirjoituksen selostus).

Etelä-Afrikka

„työläisten
 johtajina"
 ahdassydamiset
 vanhat trade-
 unionistit

LISSAGARAY. „VUODEN 1871 KOMMUUNIN HISTORIA"

Lissagaray. „Kommuunin historia". 1894, s. 193
 (17. luvun motto): „Jos Ranskan kansa koostuisi vain ||
 naisista, miten kammottava kansakunta se olisikaan." NB
 „*The Daily News*", toukokuu 1871. ||

Sveitsin uusi sotilaslaki hyväksyttiin 3. XI. 1907:
 + 329 953
 — 267 605

MONOPOLIT JA TEKNIikka

Trustit, *monopoli ja tekniikka*:
 „*Monopoli*en muodostuminen pikemminkin ||
 jarruttaa kuin edistää tätä teknillistä täy- ||
 dellistymistä, joka yksin vain voi taata jatkuvan ||
 vientikyvyn" („*Die Neue Zeit*", 32, 1, 1913—4, s. 383. NB
 selostetaan Louis K. Frainan artikkelia „Keskit- NB
 tyminen, monopoli, kilpailu: uusi suunta kansan- ||

||| taloudessa”, joka on julkaistu „The New Review’sssä” (New York) (1913, syyskuu).

LENSCH. „SOSIALIDEMOKRATIA, SEN LOPPU JA MENESTYS”

18) P. Lensch. „Sosialidemokratia, sen loppu ja menestys”, Leipzig (Hirzel), 1916 (esipuhe 22. V. 1916).

||| ss. 11—12. Marx muka teki vain „pilkkua” sellaisista „hyvää tarkoittavista käsitteistä” kuin aseistariisunnasta, „kansojen itsemääräämisoikeudesta” * etc.

(s. 41: „vanhaa pikkuporvarillista dogmatiikkaa”)

„lahkokunta” ||| s. 15 — — 90-luvulta alkaen sosialidemokratia „heittää vähitellen menemään kaiken, mikä siinä oli ollut lahkokuntalaista”... (1000-vuotisen valtakunnan ja muut sellaiset toiveet muka raukesivat etc.)...

Kaikki arvioitiin muka „agitaation” kannalta (17)...

||| Saksan sosialidemokratian „innostuksen kausi”... (vielä 1889:kin päätettäessä Vapusta).

Englannin, Ranskan ja myöskin Saksan *imperialismin* voimistuminen — 19. vuosisadan lopulla (26—27)...

ha ha!! ||| Revisionismin voimistuminen: kumpikin suunta (sekä revisionismi että radikalismi) oli välttämätön ja hyödyllinen (31—5)...

Marx ja Engels eivät olleet „pikkuporvarillisen sentimentaalisia”: „He tiesivät, että sodassa hieman ammuskelaa” (39)...

62—68. Elokuun 4 p:nä olisi pitänyt äänestää määrärahoja vastaan (käytännössä kaikki olisi ollut samoin), mutta 2. XII. 1914 niiden puolesta, koska internationalismia vastaan rikkoivat ranskalaiset ja englantilaiset. [Veijari!!!]

Tämä olisi vähentänyt kansainvälistä saksalaisvihaa ja edistänyt siten saksalaisten *kansallista* asiaa: 69—70.

Jopa on veijari!!!

ha ha!!! ||| „Internationalen romahdus” (3. luku) oli siinä, että ranskalaiset ja englantilaiset asettuivat sodan *kannalle* (sic!!).

* Sana „itsemääräämisoikeus” on yhdistetty käsikirjoituksessa nuolella myöhemmin tehtyyn lisäykseen: „(s. 41: ’vanhaa pikkuporvarillista dogmatiikkaa’).”
Toim.

Tulee tietysti olemaan vielä III Internationalekin, mutta se on oleva „vähemmän utopistinen” (112) ja tietoisempi „taloudellisesta perustaan”... sic!

„Mitä varttuneempi joku proletariaatti oli, sitä aktiivisempi se oli sodassa” (113)— tämä Rennerin väite „ei pidä paikkaansa”, sillä Englannissa ja Ranskassa käyttäytymisen syynä ei ollut „varttuneisuus”, vaan taistelu maailmanherruudesta Saksaa vastaan. sic!

Englannin työläiset puolustivat omaa (monopoli-) erikoisasemaansa ja etuoikeuksiaan (114—5)...

Englannin proletariaatin aristokraattinen huippukerros (115).

„Liian aikaista” on puhua työväenluokan kansainvälisestä solidaarisuudesta (117) niin kauan kuin on olemassa riistäjäkansoja eikä ole „valtakuntien” välillä „tasapainoa” (116)... ha ha!

ja „hurskaiden toivomusten luettelo” (itseäärämis-oikeus (pikkuporvarillista etc.), aluevaltausten vastustaminen etc.) on abstraktinen eikä siinä oteta huomioon sodan konkreettista (121) tehtävää, nimittäin Englannin „luokkaherruuden” (114) (+122), sen monopoliaseman (122), „erikoisaseman” (120) kukistamista.. (19

— „vallankumousta” (123 ja esipuhe), juuri sitä on nykyinen sota!! „tämän luokan” (proletariaatin) „nousu tapahtuu tosin vallankumouksellisen maailmansodan jylistessä, mutta ilman vallankumouksellisen kansalaissodan salamoita”... (124) (kursivointi tekijän). ilveilijä!

„Englannin maailmanherruuden järkkäminen” = vallankumous.

sukellusveneet ja zeppeliinit (125)... tietävät Englannin herruusaseman „lopun alkua” (126) (niiden merkitys on oleva sitäkin suurempi myöhemmin, sodan jälkeen)

131 — 19. vuosisadan viimeisten 3—4 vuosikymmenen kuluessa Englanti liitti 15 miljoonaa neliökilometriä käsittäviin siirtomaihinsa vielä 15 miljoonaa neliökilometriä

vrt. minun numeroihini*

* Ks. tätä osaa, s. 230. Toim.

Englanti + Ranska + Venäjä = „maailmanjakosyndikaatti” (132 ja muualla), jonka tarkoituksena on Saksan „näännyttäminen maailmanpolitiikan nälkään” (132). NB NB

175: miltei puolet Englannin työväenluokasta on vailla äänioikeutta.

!!!)) „Järjestymisperiaate” — siinä Preussin historian olemus. Saksan voima johtuu siitä. Saksa on „yhteiskunnallista vallankumousta” lähinnä (184), se edustaa „vallankumouksellista”, Englanti „taantumuksellista periaatetta”.

186: „Symbolinen käynti Berliinin ammattiyhdistystalossa”... (hallitus on tunnustanut ammattiyhdistysten merkityksen). (Ammattiliittojohtajien ylistämistä) (185—6.)

188 — Olen muka sanonut sitä „*sotasosialismiksi*”, ja tämä sana on saanut „kansainvälisen kansalaisoikeuden”.

195: Uudet menot (4 miljardia vuodessa) johtavat sodan jälkeen väistämättömästi yhteiskunnallistumiseen ja monopolisoitumiseen.

198: „Sotalaitoksen demokratisoiminen” — siitä myös... = „kansan aseistaminen” (204) = „meidän sosialidemokraattisen” ohjelmamme tarkoitus.

20) ||| 209—210 — — Saksan puolueen vähemmistö on historiallisessa mielessä taantumuksellinen ja siksi sen kohtalona on „impossibilismi ja lahkokuntalaislöppöttely”.

Socialidemokraattinen puolue on oleva tästä lähtien vähemmän rajoittunut; siihen palaavat sekä „intellektuelit” että upseeritkin (212).

Valtio tunnustaa sen tarpeelliseksi ja on päästävä socialidemokraatteja upseereiksi (!!).

NB ||| „Kohottaessaan” työläisiä socialidemokratia on kohottanut heitä *kansallisesti* (215 in fine) („kansallinen nousu”)

(= „socialidemokratia on kaikista puolueista kansallisin”) (216).

yltäänsä leikitellään sanalla „dialektiikka“, joka käsitetään hyvin banaalisti. Ei ole hajuakaan monipuolisuudesta. *On takeruttu sofistisesti* yhteen seikkaan: Englannin maailmanherruutta on järkyttävä.

Ei dialektiikkaa, vaan sofistikkaa

PERRIN DE BOUSSAC. „SIIRTOMAA-ARMEIJASTA“
JA „TYÖN BIBLIOGRAFIA“

Perrin de Boussac. „Siirtomaa-armeijasta“. Väitöskirja. Pariisi 1901, Nil. Oppilaan tekele. Siteeraa *de Lanesania*. „Siirtomaa-asutuksen periaatteet“ — siirtomaa-armeijan sotilaan merkitys siirtolaisena, maanviljelijänä, maanomistajana etc. ((NB: siirtomaa-armeijan sotilaan muuttuminen siirtomaassa tilanomistajaksi: *tulevaisuuden näköaloja!!*))

|| „Työn bibliografia“. 1913. Boston 1914: || NB
150 sivua käsittävä hyvin *seikkaperäinen* ja || NB:
mainio bibliografia. || NB

CHEMNITZIN „KANSAN AANI“

„PUOLUEEN PETTÄMINEN ON MAANPETOS“

„Volksstimme“ (Chemnitz) n:o 156 (I liite), 8. VII. 1916,
kirjoitus: „*Puolueen pettäminen on maanpetos*“.

NB:
arvokkaita
tunnustuksia

(21

„*Lukuisissa nimettömissä lentolehtisissä* on jo kuukausikaupalla esitetty ja toisteltu jos minkälaisessa, jopa *'koiramaisessakin'* äänilajissa puolueen ja ammattiyhdistysten valittuja ja kokeneita johtajia vastaan syytöksiä, että he maailmanhistorian suurkriisin aikana, jonka huippukohtana puoluepolitiikan kannalta oli ilmeisesti vuoden 1914 elokuun 4. päivä, myivät ja pettivät proletariaatin. Ensin niitä lukiessa naurettiin. Mutta mitä tuntuvammiksi kävivät sodan kauhut, mitä enemmän suureni uhrien lukumäärä, mitä tuntuvammaksi

„useam-
mat” ||| kävi elintarvikepula ja mitä vähemmän oli
toiveita rauhasta vihollisen pitäessä itsepin-
taisesti kiinni hävityssuunnitelmistaan, sitä
useammat olivat taipuvaisia uskomaan näitä
herjauksia.”

„Koiramainen” sävy on ilmeinen vihjaus erään lento-
lehtisen sanoihin, että sosiali-imperialisteja pitäisi
kurittaa „koiranruuskalla”!

„Minkä vuoksi, mistä hyvästä Scheidemannin, Davidin,
Landsbergin pitäisi pettää proletariaattia, sitä meille ei ole
tähän mennessä sanottu”... Ei kai puoluevirkojen vuoksi:
„määrärahojen evääminen ei ole hengenvaarallista”... Ja
sitäkin käsittämättömämpää on, *mikä* on petturuutta, sillä
sehän on muka heidän vakaumuksensa, tosiasioiden
arviointia... „Sikäli siis syyte petturuudesta on aivan jär-
jetön.”

„Mutta se on hyvin vaarallista puolueelle.
Mitä ajattelevat puolueen jäsenjoukot, siitä
voidaan olla eri mieltä ja kinastella. Mutta
ei ole *mitään* epäilystä siitä, että nytkin
vielä vähintään $\frac{3}{4}$ niistä, jotka proleta-
riaatti valitsi hiljaisina rauhanvuosina joh-
tajikseen heidän ansioidensa vuoksi, pitää
määrärahojen puolesta äänestämistä oi-
keana ja tarpeellisenä. Siis enemmän kuin
90 110:stä sosialidemokraattisesta valtio-
päivämiehestä suoritti muka petoksen
4. VIII, ja enemmän kuin $\frac{3}{4}$ johtajistosta
ja puolueetyöntekijöistä harjoittaa petosta
nykyäänkin. Jos tämä olisi totta, niin sil-
loin olisi parasta antaa puolueen tehdä
itsemurha ja panna se mahdollisimman
pikaisesti arkkuun ja haudata. Jos kerran
||| 50 vuotta jatkuneesta järjestötyöstä huoli-
matta proletariaatilla olisi ollut johtaji-
naan miltei yksinomaan pettureita, niin
tämä olisi valtava kumoamaton todistus
||| siitä, että proletariaatti on poliittisesti

aivan kyvytön ja aina petettävissä. Mikä ||| NB
 muu johtopäätös voitaisiin tästä tehdä?
 Kaikki vanhat johtajat voitaisiin karkottaa ||| vrt. Martov!!
 pois ja valita pelkästään uusia heidän
 tilalleen, mutta ei olisi mitään takeita siiltä,
 etteivät uudet johtajat tee vuorostaan
 petosta seuraavan suuren kriisin aikana”...
 Monet ääriradikaalit näet ovat elokuun
 4:nneen kannalla (Pfannkuch, Ebert j.n.e.)...
 „Jos kerran nämä miehet ovat pettureita,
 niin mitä takeita voidaan antaa työläisille,
 etteivät kaikki heidän seuraajansakin tee ||| sic!!
 lopulta petosta?”

Nimettömissä lentolehtisissä on menty nyt niinkin pit-
 källe, että kehotetaan avoimesti lakkoon sotateollisuudessa.
 Tämä = maanpetos.

„Ei kannata näet edes puhua siitä, että tällä joukkolakko- (22
 ajatuksella olisi jonkinlaista käytännöllistä merkitystä
 enempää kiihkokansallisten ranskalaisten kuin kopeiden
 englantilaistenkaan keskuudessa”...

Nämä eivät ilmeisestikään ole sociali-
 demokraatteja, vaan joko *hulluja* tai *eng-
 lantilaisia ja venäläisiä pro-
 vokaattoreita*... Tämä on niin „kun-
 niatonta ja epäisänmaallista”, ettemme me
 voi olla koskaan missään tekemisissä sel-
 laisten henkilöiden kanssa j.n.e.

|||
 vertaa
 Martov
 „Izvesti-
 jassa” etc.

„LEIPZIGIN KANSANLEHTI”⁶⁰

„Leipziger Volkszeitung”, 10. VII. 1916.

PUOLUEASIOITA

„Puolueen pettäminen on maanpetos”.

Näin otsikoi Chemnitzin „Volksstimme” artikkelin, jossa se kiivas-
 telee niiden puoluepetossyytösten johdosta, joita „lukuisissa nimettö-
 missä lentolehtisissä on esitetty ja toisteltu jos minkälaisessa, jopa
 ’koiramaisessakin’ äänilajissa puolueen ja ammattiyhdistysten valit-
 tuja ja kokeneita johtajia vastaan”.

Tätä puolustelua seuraa hyökkäys. Artikkelin jälkiosassa puhutaan
 „maanpetoksesta”. Siinä sanotaan:

„Tällä välin nimettömät lentokirjaset ovat johtaneet julkiseen maanpetokseen. Emme puhu tietenkään Karl Liebknechtistä, jota sota-oikeus aikoo jonkinlaisten juridisten deduktioiden perusteella rangaista sota-petosyrityksestä, mutta jonka käyttäytyminen ei ainakaan ole missään tapauksessa yhteydessä maanpetokseen siinä mielessä kuin kansa sen ymmärtää, vaan puhumme sellaisesta maanpetoksesta, josta ei pääse yli eikä ympäri. 'Hamburger Echon' tietojen mukaan työläispiireissä levitetään nyt tuntemattomalla tavalla lentolehtistä, jossa *kehotetaan yleislakkoon sotateollisuudessa**. Tunnuksen 'Alas sota!' varjolla lentolehtisessä kehoitetaan 'toimimaan uudella tavalla' ja osoitetaan esimerkein varsin yksiselitteisesti, että tällä tarkoitetaan joukkolakkoa. Siis samaan aikaan kun viholliset hyökkäävät raivoisesti rintamilla ja syytävät saksalaisten soturien niskaan rautaa kuin rakeita, saksalaisten tykistö halutaan jättää ammuksia vaille: kaatukoon vain sen tukea vaille jäänyt saksalainen jalkaväki, kaatukoot vain armeijassa olevat saksalaiset proletaarit vihollisen ammuksista. Ei kannata näet edes puhua siitä, että tällä joukkolakkoajatuksella olisi jonkinlaista käytännöllistä merkitystä enempää kiihkokansallisten ranskalaisten kuin kopeiden englantilaistenkaan keskuudessa.

Tämä propaganda on siis suorastaan maanpetos, armeijassa olevien luokkatovereittemme kavaltamista, ja olisimme halukkaita tietämään, mitä siellä olevat toverimme sanovat moiseen järjettömyydestä.

Olemme siinä varmassa vakaumuksessa, että myös Saksan työväenluokka antaa asianmukaisen vastauksen niille, jotka kääntyvät sen puoleen moisin vaatimuksin. Kuten jo mainitsimme, lentolehtiset ovat nimettömiä; emme tiedä, ovatko ne hullujen vai englantilaisten ja venäläisten provokaattorien laatimia. Sosialidemokraatit eivät ole voineet niitä missään tapauksessa laatia. Se, joka tukisi moista propagandaa vaikkapa vain passiivisesti, lakkaisi ainiaaksi olemasta jotain Saksan sosialidemokratialle. Tämä propaganda on näet kunniantonta ja epäisänmaallista, emmekä me voi olla tietenkään kerrassaan missään tekemisissä henkilön kanssa, joka on vajonnut niin syvälle.

Mutta jo yksistään tällaisen ilmiön mahdollisuus on osoituksena siitä, mihin nämä nimettömät lentokirjaset voivat johtaa. Alettiin ruokottomista herjauksista, joista ei tohdittu kantaa vastuuta puoluetoverien edessä, ja on päädytty nyt moiseen provokaatiotekoon. Ensin pauhattiin puolueen pettämisestä ja nyt tehdään julkinen maanpetos! On siis aika tehdä loppu siitä. Sillä, joka haluaa nykyään jotain sanoa, täytyy olla miehuutta tehdä se omalla vastuullaan. Vai ollaanko liian arkoja antautumaan vainotuksi joutumisen vaaraan aikana, jolloin sadat tuhannet uhraavat henkensä oman asiansa hyväksi? Sitä paitsi tämä anonyymisuus ei pelasta kuitenkaan nimettömien lentolehtisten *levittäjiä*; heitä odottaa luonnollisesti siinä tapauksessa, että joutuvat kiinni, mitä ankarin rangaistus.

Tämän anonyymin propagandan vaarallisuus on nyt ilmeinen ja selvä. Se ei salli tehdä mitään eroa rehellisen erehdyksen ja halpamaisen maanpetoksen välillä, josta todennäköisesti maksetaan ulkomaisella rahalla. Kehotettakoon siitä syystä puoluetovereita tekemään vihdoinkin loppu näistä nimettömistä lentolehtisistä. Niitä käyttävät verhonaan henkilöt, jotka tahtovat syöstä onnettomuuteen Saksan kansan ja ennen muuta Saksan proletariaatin. Varokaa provokaattoreita!"

* Kursivointi tässä ja alempana artikkelin kirjoittajan. *Toim.*

Pidämme tarpeellisena esittää nämä järkeilyt, osoittaaksemme luki-joillemme, minkä „Hamburger Echo” ja Chemnitzin „Volksstimme” katsovat nykytärkeäksi tehtäväksi. Jos kumpikin lehti olisi esiintynyt asiallisesti lentolehtisten levittäjiä vastaan, niin siihen niillä olisi ollut laillinen oikeus, mutta kun ne isoäänisesti julistavat propagandan maanpetokseksi, niin se on *ilmiantamista*, jolle työväestö anta-
koon sen ansaitseman arvon.

Tämä syytös on muuten itse asiassa aivan perusteeton, sillä ainakin mikäli me tiedämme, kyseiset lentolehtiset esittävät lakon vain erääksi keinoksi tuoda ilmi selvässä työväestön vaatimukset päivänpolttavien kysymysten suhteen. *Sellainen* tarkoitus, jollaisen niissä „Hamburger Echo” ja Chemnitzin „Volksstimme” näkevät, ei ole kysymyksessä.

MARX RANSKAN VAPAUSSODASTA (I. 1871),
IRLANNISTA, TULEVASTA SODASTA (v. 1874)

Marx vuoden 1870 sodasta:

Internationalen I. adressissa (23. VII. 1870) Marx siteeraa Chemnitzin 50 000 työläisen valtuusmiesten päätöslauselmaa, jossa sota julistetaan „yksinomaan dynastiseksi” (s. 18, „Kansalaissodan” 3. painos).

[*Ibidem*, ss. 17—18: *saksalaisten osalta sota on puolustussotaa.*]

2. adressissa (9. IX. 1870) sanotaan, että „puolustussota loppui... tasavallan julistamiseen”... (s. 19), että „Ranskan työväenluokka on joutunut tavattoman vaikeaan asemaan”... „ei saa antautua vuoden 1792 kansallisten muistojen valtaan”... „epätoivoista mieltömyyttä olisi yrittää kukistaa uusi hallitus”... „käytettävä tasavallan tarjoamia vapauksia rauhallisesti ja päättäväisesti oman luokan järjestämiseen”⁶¹ (s. 25). NB

13. XII. 1870 päivätyssä kirjeessä: „Päätyipä sota miten tahansa, se on opettanut Ranskan proletariaatin käyttämään aseita” [vihko: „*Marxilaisuus valtiosta*”, s. 2, reunassa⁶²].

„The Daily Newsissä” 16. I. 1871 julkaistu kirjoitus: „Ranska taistelee kansallisen riippumattomuutensa ja Saksan ja Euroopan vapauden puolesta”⁶³.

12. IV. 1871 päiväty kirje: riemua „Pariisin työläisten historiallisen aloitteen” vuoksi etc. (vihko: „*Marxilaisuus valtiosta*”, s. 12)⁶⁴. „Kansalaissota Ranskassa”: 30. V. 1871.

Kugelmannille 14. II. 1871 kirjoittamassaan kirjeessä („Die Neue Zeit”, XX, 2, s. 608) *Marx* esittää kirjeen,

Ranska taistelee 1. 1871 kansallisen riippumattomuutensa ja Saksan ja Euroopan vapauden puolesta... | jonka hän julkaisi 16. I. 1871 „The Daily Newsissä” ja joka päättyy näin: „Ranska ei taistele nyt ainoastaan kansallisen riippumattomuutensa, vaan myös Saksan ja Euroopan vapauden puolesta, ja sen asia ei onneksi ole läheskään toivoton.”⁶⁵

Sama julkaisu, 28. III. 1870 päivätyssä kirjeessä *Marx* esittää valituksensa Bakuninia vastaan ja Pääneuvoston 1. I. 1870 tekemän päätöksen tekstin, missä m.m. selostetaan, mikä on Pääneuvoston suhde *Irlannin* kysymykseen:

Marx | „...,Irlannin amnestiaa koskevat Pääneuvoston päätöslauseimat ovat vain johdatus muihin päätöslauseelmiin, joissa tullaan sanomaan, että puhumattakaan enää kansainvälisestä oikeudenmukaisuudesta Englannin työväenluokan vapautuksen edellytyksenä on nykyisen pakkoyhteyden, t.s. Irlannin orjuutuksen, muuttaminen tasa-arvoiseksi ja vapaaehtoiseksi liitoksi, mikäli sellainen on mahdollinen, tai täydelliseksi eroksi, jos se on välttämätön”⁶⁶ (s. 478).— —

(1874) || *Sama julkaisu*, s. 800: 18. V. 1874 päiväty kirje⁶⁷:

...,Kaikista diplomatian shakkisirroista huolimatta uusi sota on ennemmin tai myöhemmin väistämätön, ja tuskinpa ennen sen loppumista asiat kehittyvät missään voimakkaaksi kansanliikkeeksi tai sellainen saattaa olla korkeintaan paikallista ja merkitykseltään toisarvoista.”

ULBRICHT. KANSALLISUUDET JA IMPERIALISMI

- 23) *Edmund Ulbricht*. „Maailmanvalta ja kansallisvaltio”. (Vuosien 1500—1815 valtiohistoria.) Täydentänyt ja julkaissut *Gustav Rosenhagen*. Leipzig 1910 (668 sivua).

Tekstissä puhutaan moneen otteeseen „imperialistisista suunnitelmista” etc.

Vuoden 1815 jälkeiselle kaudelle on omistettu vain 2½ sivua — 666—668: „Jälkikatsaus ja näköalat”.

„Vapaussodat saattoivat päätökseen myös meri- ja kauppaherruudesta käydyn taistelun: tuloksena — Englannin meriherruus.

Mutta vallankumouskausi ja vapaussodat merkitsevät myös uuden kehityksen alkua. Vallankumous räjäytti rikki Ranskan vanhan feodalismiin ja antoi siten sysäyksen yhteiskuntajärjestyksen ja valtion uudistukselle, ja muut Euroopan valtiot saattoivat vihdoin vain kansojen auttamina pitää puolensa Ranskan vallankumouksen nostattamia voimia vastaan. Kaikista vallankumouksen aatteista osoittautui alussa tehokkaimmaksi kansallisaate. Julman muu- NB
kalaisherruuden painon alla ja sankarillisessa taistelussa sitä vastaan myös muut Euroopan kansat tajusivat valtion ja kansakunnan välisen sisäisen yhteyden. Kun 18. vuosisadalla suurvaltiot nousivat puolustamaan Euroopan riippumattomuutta ja tasapainotilaa yhden valtion ylivaltaa vastaan, niin nyt itse kansat nuorenevät ja piristyivät niiden syvistä riveistä virtaavien uusien voimien ansiosta. Kansallisaate muodostui miltei kaikkien 19. vuosisadan sotien NB
keskiöksi ja tarkoitusperäksi.

Tämä kansojen lisääntynyt voimantunto oli tietysti tuntuva myös omassa valtiossa. Joukot alkoivat pyrkiä osallistumaan valtioelämään.

Kansallistunne ja poliittisen vapauden halu kehittyivät Ranskan vallankumouksen, Napoleonin maailmanherruuden ja vapaussotien vaikutuksesta uusimman historian voittamattomiksi voimiksi. Kansalliset tendenssit risteytyivät ja sulautuivat valistusaikana juurtuneiden liberaalisten ja demokraattisten aatteiden kanssa kansan suvereenisuuden teoriaksi, jonka mukaan valtiolaitoksen tuli pohjata jakamattomaan kansakuntaan ja nimenomaan siten, että korkeimpana tahtona ja korkeimpana valtana on kansakunta ja että vain sen oikeudesta johdetaan valtion päämiehen oikeus” (667). (24

Tämä teoria oli vaarallinen myös monarkioille ja niiden kansallisesti erilaiselle kokoonpanolle: restauraatio on näiden aatteiden vastaista...

Mutta yleensä 19. vuosisata on poliittiseen vapauteen ja kansallistumiseen tähtäävän liikkeen kautta.

„Mutta kauppapoliittinen kilpataistelu, joka rahatalouden syntymisen ja suurten löytöretkien kaudelta alkaen on esittänyt yhä määräävämpää osaa kansojen historiassa, ei joutunut kuitenkaan sen vuoksi 19. vuosisadalla takalalle. Englannilla oli kyllä alussa kiistaton kauppaheruuus, ja tämän mahtinsa nojalla ja kauppavapausopin avulla se selvisi voittoisasti siitä taloudellisen taistelun kaudesta, minkä merkantilismi oli tuonut tullessaan. Tämän opin avulla, joka niin kuin poliittinen liberalismikin oli syntynyt valistusaikana, Englanti valloitti maailman ja suoritti kansojen elämässä menestyksellisesti loppuun kaupan ja kanssakäymisen vapauttamisen. Taloudellisesti heikommät maat alistuivat joksikin aikaa tähän järjestelmään; eivätpä edes Euroopan nuorimmat kansalliset suurvallat — Italia ja Saksa — saattaneet jäädä kuuroiksi tälle uudelle opille.

25) Mutta sitten Amerikan Yhdysvalloista, joka oli selvinnyt vaikeasta sisäisestä kriisistään, tuli uusi mahdava kilpailija kauppapolitiikan alalla. Taloudellisessa taistelussa alkoi uusi vaihe, jolloin palattiin jälleen entiseen politiikkaan, nimittäin kansallisen työn suojeluun suojelutullien ja kauppasopimusten avulla, turvautumatta kuitenkaan entiselle merkantilismille ominaiseen jyrkkään väkivaltapolitiikkaan. Yhdysvaltoja seurasivat tässä Ranskan kolmas tasavalta ja vuodesta 1880 lähtien myös uusi Saksan valtakunta. Sitten kun taistelu vapaamielisestä ja kansallisesta valtiojärjestyksestä vietiin päätökseen ja kun suoritettiin loppuun perustustaillisten valtioiden sisäinen rakennustyö, on pyritty luomaan kansan lisäantyneelle energialle mahdollisimman laajalti liikkuma-alaa. Kilpaillessaan siirtomaista suurvallat pyrkivät hankkimaan menekkialueita tavaroilleen ja tarpeellisia raaka-ainelähteitä; keskeyttömällä diplomaattitoiminnallaan ne

ha ha!!

NB

yrittävät löytää työtätekeville kansoil-
leen uusia kauppa-alueita. Laajentumis-
yrityksiä vastaavasti voimistuu toi-
saalta pyrkimys taloudelliseen autar-
kiaan. Englanti tahtoo muodostua yh-
dessä alusmaidensa kanssa eheäksi sul-
jetuksi kauppa-alueeksi, suur-Britanniaksi.
Amerikka pyrkii taloudelliseen omavaraisuuteen, se tahtoo olla kaupan ja teollisuuden alalla riippumaton vanhasta maailmasta. Kansojen kilpailutelu maailmanherruudesta ja -kaupasta on alkanut sanan varsinaisessa merkityksessä vasta nyt. Sen seurauksena muodostuu *muutamia* rinnakkaisia *maailmanvaltoja*, joiden politiikan täytyy olla imperialismia, mikäli ne haluavat pitää puolensa.

NB
NB

„imperialismi”

„uusi imperialismi”

„tunnusmerkit”

(26)

ha ha!!

Nimitys ja käsite *uusi imperialismi* ei juonnu Rooman imperiumista eikä keskiajan keisari- ja paavikunnista; kysymyksessä ei ole enää jonkin yhden valtakunnan maailmanherruus. Siirto-
maavaltaukset, osallistuminen maailmankauppaan, omien ulkomaisten intressien puolustaminen voimakkaiden laivastojen avulla ovat Englannin imperiumin mallin mukaisia nykyaikaisten maailmanvaltojen tunnusmerkkejä. Nämä vallat voivat olla olemassa toistensa rinnalla ja viedä eteenpäin rauhanomaisessa keskinäisessä kilvoittelussa ihmiskunnan edistyksellistä kehitystä” (667—668). (Kirjan loppu.)

N. B. Vanha ja uusi imperialismi:

Johdannosta, s. XXIII:

„Vanha imperialismi haudattiin St. Helenan saaren yksinäisyydes-

„vanha imperia-
lismi on kuol-
lut”

NB:
„Uusi maail-
manpolitiikka”

NB
„uusi imperia-
lismi”

sä; Bonaparten mukana kuoli myös sen viimeinen edustaja; tätä teoillaan mainetta niittänyttä miestä ympäröi vieläkin keisariajan entisen loisteliaisuuden romanttinen sähdekehä. Alkoi uusi aika; sen perustekijäksi tuli kansallisaate, joka osoittautui voimakkaammaksi kuin ensimmäisten Napoleonin kukistumisen jälkeisten vuosikymmenien aikaiset ruhtinaiden ja valtiomiesten taantumukselliset pyrkimykset. Sen, minkä 16. vuosisata pani alulle, 19. vuosisata suoritti loppuun, kun Keski-Euroopan molemmat muukalaisvaltojen vuosisataisina riistonkohteina olleet kansat, Italia ja Saksa, saavuttivat vihdoinkin kansallisen yhtenäisyytensä. Mutta *tällä kansallisella perustalla* on käynyt mahdolliseksi *uusi maailmanpolitiikka. Imperialismi-sana palaa jälleen käytäntöön, mutta sisällöltään uutena.* Englanti, tämä Napoleonin voittamattomaksi jäänyt vastustaja, antoi sille alun jo 18. vuosisadalla perustamalla pikeminkin tiedottomasti kuin tietoisesti valtamerentakaisen siirtomaavaltautensa ja voimakkaan sotalaivastonsa avulla *uuden*, Euroopan ulkopuolisen *maailmanvallan. Siitä otavat nyt esimerkkiä maailman muut suurvallat: taloudellinen välttämättömyys pakottaa kansat taloudelliseen kilpailuun kaikkialla maapallolla.*”

27) Koko teos jakautuu 3 osaan.

„I osa: Keskiaikaisen maailmanvaltakunnan loppu ja kansallisvaltioiden muodostuminen reformaatio- ja vastareformaatiokaudella, 1500—1648.

II osa: Euroopan viiden suurvallan muodostuminen monarkistisen absolutismin kaudella.

III osa: Uuden maailmanvallan, Ranskan, syntyminen ja loppu sekä valtakuntien taistelu kansallisen itsenäisyytensä puolesta, 1789—1815.”

Minun lisäykseni: („jaksot”) kaudet
Ergo, 1500—1789 = 289 vuotta
1789—1871 = 82 vuotta
1871—1914 = 43 vuotta

Pääkohdat

I osa:

„Espanjan kansallisvaltion” muodostuminen (s. 24 ja seur.) ja edelleen „espanjalais-habsburgilaisen maailmanmahdin perustaminen” (s. 51 ja seur.).

Kaarle V:n kamppailu maailmanherruudesta (Saksan uskonpuhdistus) 1517—1555.

Tanskan ja Ruotsin kansallinen kuningasvalta (s. 148 ja seur.)... „Viron alistaminen Ruotsin valtaan” etc.

Puolan kehittyminen suurvallaksi (s. 163 ja seur.)... Puolan ja Ruotsin liitto... Puola ja taistelu Venäjältä.

Taistelu Espanjaa vastaan alkaa. Hollannin „vapaus-sota” ja „Alankomaiden irtoaminen Espanjasta”. Armada 1588. Taistelun lopputulos: „Ranskan, Englannin ja Alankomaiden yleneminen. Espanjan rappeutuminen” (233 ja seur.).

Kolmikymmenvuotinen sota, kausi 1616—1659: „Espanjalais-habsburgilais-katolinen maailmanpolitiikka taistelussa Saksan protestantismia, Tanskaa ja Ruotsia, Ranskaa ja Englantia vastaan” (273 ja seur.).

(m.m. Englannin, Hollannin ja Tanskan liittoutuminen Itävaltaa vastaan. (28

Ruotsalaiset Wienin edustalla. Ruotsi sodassa Ranskaa vastaan etc.)

Englannin vallankumous 17. vuosisadalla.

II osa:

„Ranskan kansallisvaltion lopullinen muodostuminen” (Richelieu) ja „Ranskan kohoaminen valta-asemaan Euroopassa”. 1661—1685.

Euroopan saattaminen jälleen tasapainotilaan (Espanjan perimyssota); Englannin, Itävallan, Venäjän, Preussin yleneminen.

Venäjän kamppailu Ruotsia (ja Puolaa) vastaan...

„Ruotsin sota Tanskaa, Puolaa, Brandenburgia, Itävaltaa ja Alankomaita vastaan” (1655—1660).

Itävalta taistelussa Turkkiä vastaan (17. vuosisata).

Suurvaltojen kamppailu (1740—1789).

Seitsenvuotinen sota (1758—1762) (Englannin ja Ranskan „siirtomaasota”).

Yhdysvaltojen vapaussota (liitossa Ranskan, Espanjan ja Hollannin kanssa).

„Joosef II:n ja Katariina II:n imperialistiset suunnitelmat. Puolan loppu.”

III osa:

Sodat Ranskan vallankumousta vastaan.

1. liittolaissota (1792—7)

2. ” (1799—1801/2)

Englannin ja Ranskan sota (1793—1799).

Napoleonin sota Preussia vastaan ja „Napoleonin maailmanherruussuunnitelmat”. (Romahdus v. 1812.)

„Vuosien 1813—1815 vapaussodat”.

29) Puola vuoden 1660 edellä (historiallisen kartaston mukaan):

Lublinin liiton (Union) mukaan — 1569 — *Puolalle* kuului Itämeren rannikkoseutu Danzig mukaan luettuna, Kuurinmaa, Liivinmaa Riika mukaan luettuna (luovutettiin 1660 *Olivan* rauhan perusteella Ruotsille), Vähä-Venäjä Kiev, Pultava ja Tshernigov mukaan luettuina, Podolia, Volynia etc., Valko-Venäjä Smolensk mukaan luettuna.

(luovutti Andrusovon rauhan- teossa 1667 Venäjälle Smolens- kin, Kievin, Tshernigovin, Pul- tavan y.m.	{	Puolan jako:
		Ensimmäinen 1772
		Kolmas 1795

Koko Etelä-Amerikka on nyt vapaa lukuun ottamatta kolmea Guayanaa:

{ 16.—17. vuosisadalla Espanjan, }	Brittiläistä	(1781)
{ Portugalin ja Alankomaiden }	Alankomaiden	(1667)
	Ranskan	(1674)

Pohjois-Amerikka 1783. Englannista riippumattomia valtioita 13

Louisiana (nykyään useampia Espanjan 1763
valtioita): Mis- Ranskan 1802, Britannian 1763,
sissipin jokialue Y.-valtojen 1803, Yhdysvaltojen 1783.

Meksiko ja Keski-Amerikka: Espanjan
(Meksiko, tasavalta vuodesta 1810)

Turkki: Osmanien valtakunta Muhammed IV aikana
(1648—1687)

Itävalta miltei Wieniin asti
Romania, Krim, Kaukasia
koko Balkanin niemimaa y.m.

Serbia { Unkarin vuodesta 1718 } kuningaskuntana vuo-
{ Turkin vuodesta 1739 } desta 1817

Ruotsille vuoteen 1719 saakka (edellä) (17. vuosisadan puolivälistä) kuului myös Suomi

(Norja kuului Ruot- Inkerinmaa (Pietari)
sille vuodesta 1815) Viro
Liivinmaa
Osa Saksasta (länsi-Pommeri
(Stettin) + Bremen)

Yhdysvallat. Vapaussota
1775—1783

V. 1763 Ranska luovutti
Kanadan Englannille

{ V. 1778 ystävyyssopimus Rans-
kan kanssa } Heinäkuun 4 p:nä 1776
{ V. 1779 „ Espan- } 13 valtiota julistautui
jan kanssa } itsenäiseksi

{ Amerikkalaisten ja ranskalais- } Sodan loppu: 3. IX.
{ ten joukot löylyttävät englantilaisia 1781 } 1783: Versailles'n rauha. Espanja, Amerikan sotaliittolainen, sai takaisin Floridan tämän rauhan perusteella.

Florida yhtyi Amerikan Yhdysvaltoihin vasta v. 1819.

Portugali kuului Espanjalle 1580—1640

Hollanti: erosi Espanjasta: 1581

1796 Belgia Ranskalla

Hollanti = Batavian tasavalta

1814—1831 Belgia Hollannilla

UUDEN HISTORIAN „KAUDET”

28)

NB:
uuden ajan
historian
„kaudet”

Uuden ajan historian kausia ks. lisäksi P. Herren teoksesta „Maailmanhistorian lähdekirjallisuutta”, Leipzig 1910, missä kirjallisuusviitteiden ohessa esitetään, kuten tavallista, kausijako ja mainitaan m.m. seuraavanlaiset „kaudet”: „Keskiajan maailmanherrsuaatteen kausi” (n. 800—n. 1250).— „Kansallisvaltioiden muodostumiskausi” (n. 1250—n. 1500)... „Perustuslaillisten kansallisvaltioiden muodostumiskausi” (n. 1789—n. 1870)... „Maailmanvaltioiden ja maailmantalouksien kausi” („n. 1870—n. 1910”).

AIKAKAUSJULKAISU „TAISTELU”

ADLER JA RENNER

30)

„Der Kampf”, 1916, n:o 2. Fr. Adler lainaa artikkeliinsa „Sodan tarkoitusperät” (vastustetaan annektointia) „Süd-deutsche Monatsheftesta” heidän julkilausumansa ⁶⁸:

selvä! || „Valtiot, joista nykyinen maailma muodostuu, ovat mahtivaltoja. Mutta niiden mahti on maassa, ihmisissä ja omaisuudessa”... „He (sotilaat) odottavat 'reaalisia takeita': he odottavat maata, ihmisiä ja omaisuutta”...

ja vertauksen vuoksi VI pykälä vuoden 1791 perustuslaista:

„Ranskan kansa kieltäytyy ryhtymästä minkäänlaiseen valloitusotaan eikä tule koskaan käyttämään voimaansa minkään kansan vapautta vastaan”...

ja vuoden 1848 perustuslaki: „Ranskan tasavalta kunnioittaa muita kansallisuuksia samalla tavalla kuin se toivoo kunnioitettavan omaa kansallisuuttaan. Se ei ryhdy mihinkään valloitusotaan eikä tule koskaan käyttämään voimaansa minkään kansan vapautta vastaan”...

vuoden 1791
Ranskan
perustuslaki
kansallisista
sodista

Lisäykseni:

Ranskan perustuslakien tekstejä vuosilta 1791, 1793 j.n.e. ks. F. Hélien teoksesta „Ranskan perustuslait”.

Ibidem, n:o 1: Kirjoituksessaan „Todellisuuttako vai hourupäinen ajatus?” K. Renner sanoo s. 17 Trotskia „Hilferdingin lähimmäksi ystäväksi”.

ha ha!!

Renner
Trotskista

Todisteista, joita hän esittää Saksan ja Itävalta-Unkarin liiton puolesta: „Jos meillä olisi maailmassa vain kaksi isoa talousjärjestelmää, meidän sosialidemokratien olisi helpompi hajottaa viimeinen suuri välimuuri, paljon helpompi kuin nykyään, jolloin olemme harhaannuttavassa labyrintissa ja kulkutien löytäminen on juuri siksi niin vaikeaa. Koko maailma saisi lähteä rauhassa tälle liittoutumisen tielle, sitä parempi meille, sitä lähemmäksi pääsisimme päämääräämme” (19—20).

kuvaavaa!!

(s. 16: „Niin sanottu keskieuropalaisuusliike kehittyi toistaiseksi vielä kokonaan porvarillisella pohjalla, ja puhun lähinnä siitä.”)

NB: vrt. Keski-Eurooppa ja Euroopan Y.-vallat

Me ja he:

- 1) Renner, „Sozialistische Monatshefte”, „Die Glocke” ja kumpp. = imperialistisen porvariston lakeijoita
- 2) Kautsky, Hilferding ja kumpp. (+ lähin ystävä = Trotski) = imperialistisen porvariston suostuttelijoita
imperialistisen porvariston omaantuntoon vetojia, sen uudistajia ⁶⁹
- 3) vasemmistolaiset = porvaristoa *vastaan* taistelevia vallankumouksellisia.

HILFERDING (KAUTSKYLAISIA KATSOMUKSIA)

31)

„Der Kampf”, 1916, n:o 2, ss. 59—60.

Hilferding esittää Kautskyn tavanomaisen argumentin, että maailmantalouden yhteydet *eivät* muka salli eristäytymistä, että Englannin siirtomaiden tuonti- ja vientikaupan kasvu (1899—1913) *ei* ole suurin Englannin kohdalta (s. 57): „Saksa säästyí siirtomaiden valtaus- ja hallintokustannuksilta, mutta käytti samoin kuin Englantikin hyödykseen noiden siirtomaiden tuotantomahdollisuuksia heti kun sen oma kapitalistinen kehitys sen salli. Siirtomaiden monopolisoiminen Englannille ei tule kysymykseenkään”... (samoin kuin Englantikin — suoranainen erehdys: rautatiet, toimiluvat, pääomanvienti. Saksa sivuutti Englannin viimeksi mainitun siirtomaista *huolimatta*. Ilman siirtomaita Englanti olisi jäänyt ehkä vieläkin enemmän jälkeen. Tämä ensiksikin. Ja toiseksi Englannin finanssipääoma on *enemmän* „levännyt laake-reilla”. *Saksankin* finanssipääoma tahtoi *nyt* „levätä”).

finanssipääoman
valtaushank-
keet

pääasia:

„Imperialistiselle politiikalle on tunnusomaista se, että taloudellisen kilpailun kysymykset se pyrkii ratkaisemaan valtiollisin mahtikeinoin valtiossa her-

ruutta pitävän kapitalistikerroksen eduksi. Se turvaa suojatullimuurilla kotimaisille kartelleille kotimarkkinoiden käytön; se yrittää siirtomaa- ja vaikutuspiiripolitiikallaan varata omille kapitalisteilleen maailmanmarkkina-alueita monopoleiksi ja tehdä pienistä maista taloudellisten ja poliittisten pakkokeinojen avulla pääomiensa käyttöalueita. Siten se joutuu yhä enemmän ristiriitaan muiden valtioiden imperialistisen politiikan kanssa. Seurauksena on pyrkimys valtiovallan lujittamiseen, entistä voimaperäisempi kilpa-aseistautuminen niin maalla kuin merelläkin. Juuri tämä politiikka on johtanut katastrofiin. Ja kansojen valittavana on nyt kaksi vaihtoehtoa: jatkavatko ne (!!!) tätä politiikkaa sodan jälkeen vai tahtovatko ne tehdä siitä lopun. Joko jatketaan toisistaan erottamatonta suojatulli-, siirtomaa- ja aseistautumispolitiikkaa tai luovutaan suurvaltapolitiikasta!” (59—60). — —

NB

„ne”

NB

Otettakoon ensin *valta omiin käsiin*, älköönkä puhuttako turhan päiten „vallasta”.

„Kysymyksessä ei ole vain pelkkä kauppasuhteiden säännöstely, vaan suurvaltapolitiikka, jonka avulla pyritään saamaan omalle pääomalle monopoli-asema muiden kustannuksella ja josta sodanvaara on lähtöisin. Ja olisiko meidän suhtaannuttava siihen sovinnollisesti siksi, että niin on ollut laita ennen sotaa, eikä vastustettava kaikin keinoin tämän politiikan jatkamista jopa entistä kärkevämmässä muodossa? Meidän mielipiteemme on päinvastainen: juuri sen vuoksi, koska olemme nähneet, mihin tuollainen valtioiden monopolistinen suurvaltapolitiikka johtaa, meidän tulee vastustaa kaikin keinoin sen jatkamista ja laajentamista” (61).

NB

NB

ENGELS JA MARX ENGLANNIN TYÖLÄISISTÄ

32) Engels. „Englannin työväenluokan asema”, 2. painos. 1892.

NB |||| s. XX. „Työväenluokan aristokratia” — „työläisten etuoikeutettu vähemmistö” „laajojen työläisjoukkojen” vastakohtana (1. III. 1885 kirjoitetusta artikkelista).

NB |||| Muiden maiden kilpailu teki lopun Englannin „teollisesta monopoliasemasta” (XXI)

S |||| vain yksinomaan „pienelle etuoikeutetulle, suoje-
lusta nauttivalle” (XXII) (työväenluokan) „vähem-
mistölle” oli „pitempiaikaista etua” v. 1848—68,
S |||| mutta „laajat joukot saivat parhaassa tapauksessa
vain tilapäistä parannusta asemaansa” *.

(ks. s. 14 ** tästä viikkosta)

s. XXIV: „uuden unionismin”, *kouluttamattomien* työläisten liittojen kasvu:

NB |||| „Heillä” (näillä uusilla unionisteilla) „on eräs mit-
taamattoman suuri etuisuus: heidän henkinen olemuk-
sensa on vielä koskemattonta maaperää, joka on täy-
sin vapaa perityistä, ’kunnioitettavista’ porvarillisista
ennakkoluuloista; jotka panevat paremmassa ase-
massa olevien ’vanhojen unionistien’ pään pyö-
rälle” ***.

Ja vuoden 1892 vaaleista:

NB |||| „Entisistä niin sanotuista työläisedustajista, t.s.
miehistä, joille annetaan anteeksi heidän kuuluvai-
suutensa työväenluokkaan, siksi kun he itse ovat val-
miit hukuttamaan tämän ominaisuutensa liberalismin
valtamereen, Henry Broadhurst, vanhan unionismin
huomattavin edustaja, kärsi pahan tappion, koska
julisti vastustavansa 8-tuntista työpäivää” ****.

Vuoden 1847 jälkeen: „Näistä molemmista seikoista
[1] chartismin tyrehtyminen; 2) teollisuuden kukois-
tus] johtuen Englannin työväenluokasta tuli poliitti-
sessa suhteessa tehtailijoiden johtaman ’suuren libe-
raalisen puolueen’ lisäke” (XVII).

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 23. osa, s. 108. Toim.

** Ks. tätä osaa, ss. 575—576. Toim.

*** Ks. V. I. Lenin, Teokset, 23. osa, s. 108. Toim.

**** Sama. Toim.

Kirjeenvaihto Sorgen kanssa.

(33)

Marx Englannin työväenjohtajista:

Fr. Engels Sorgelle (21. IX. 1872):... „Hales järjesti täällä Liittoneuvostossa suuren skandaalin ja hankki Marxille moitelauseen sen johdosta, että hän oli sanonut Englannin työväenjohtajia lahjotuksi, mutta eräs tšekäläinen englantilainen ja yksi irlantilainen jaosto ovat jo esittäneet vastalauseensa tunnustaen Marxin olevan oikeassa”...

Engels Sorgelle 5. X. 1872: „Hales aloitti täällä kii-vaan parjauksen Marxia ja minua vastaan, mikä kuitenkin on kääntymässä häntä itseään vastaan... Syynä oli se, että Marx sanoi Englannin työväenjohtajia lahjotuksi”...

Marx Sorgelle 4. IV. 1874⁷⁰: ....„Mitä tulee kaupunkilaistyöläisiin” (Englannissa), „niin täytyy murehtia sitä, ettei koko johtajasakki päässyt parlamenttiin. Sitä tietä olisi varmin vapauduttu tuosta roistoväestä”...*

NB

↓
#

vrt. tässä 40—41 ** vieläkin voimakkaammin

ks. jatkoa s. 36 ***:

K. Marx Kugelmannelle 18. V. 1874: „Tällä haavaa Englannissa edistyy vain maaseudun työväenliike; teollisuustyöläisten täytyy ennen muuta vapautua nykyisistä johtajistaan. Paljastaessani nämä herrat Haagin kongressissa tiesin joutuvani siitä syystä epäsuosioon, parjauksen kohteeksi etc. Mutta olen aina suhtautunut levollisesti sellaisiin seurauksiin. Siellä täällä aletaan jo ymmärtää, että täytin vain velvollisuuteni tekemällä nuo paljastukset.” („Die Neue Zeit”, XX, 2, 1901—2, s. 800.)

↓

NB

Jaechh: „Internationale”, s. 191: (Haagin kongressi Marx sanoi Haagissa: „Jos joku ei ole IX. 1872) Englannissa tunnustettu työväenjohtaja, niin se on vain kunniaksi hänelle,

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 23. osa, s. 107. *Toim.*

** Ks. tätä osaa, ss. 611—613. *Toim.*

*** Otteet Engelsin Sorgelle kirjoittamista kirjeistä ovat vihkon 36. ja 37. sivulla (ks. tätä osaa, ss. 607—608). *Toim.*

sillä Lontoossa jokainen 'tunnustettu työväenjohtaja' on Gladstone'in, Morleyn, Dilken ja kumpp. palkoissa"...

vrt. *Jaekkh* samasta aiheesta
„Die Neue Zeitissa”, XXIII, 2, s. 28.

KAUTSKY. „PATRIOTISMI, SOTA JA SOSIALIDEMOKRATIA”

K. *Kautsky*. „Patriotismi, sota ja sosialidemokratia” („Die Neue Zeit”, XXIII, 2; 1905).

Sotalakko = „sankarillista mielettömyyttä” (370) samoin kuin porvarillisten pasifistien „yritykset” poistaa sodat sovinto-oikeuksien avulla. Kumpikin mielettömyys „johtuu siitä erehdyksestä, että sota käsitetään irralliseksi tapahtumaksi”.

||| Mutta sota uhkaa saattaa katastrofiin: „Kevytmielisessä sodassa kärsitty tappio on sellainen katastrofi, joka johtaa mitä perusteellisimpaan romahdukseen” (371).

||| Proletariaatti „ei liene nykyään vielä missään kyllin voimakas” tekemään sotaa mahdottomaksi vallankumouksen avulla ennen sodan puhkeamista (mutta sotalakko on vallankumous). „Mutta kaikissa kapitalistisissa valtioissa se on jo kyllin voimakas, jotta jokainen suuria menetyksiä aiheuttava hyödytön sota muodostuisi lähtökohdaksi vallankumoukselle, joka pystyttää proletaarisen järjestyksen” (371).

BAUER. „KANSALLISUUSKYSYMYS JA SOSIALIDEMOKRATIA”

34) *Otto Bauer*. „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia”. Pietari 1909.

30. §:stä: „Sosialismi ja kansallisuusperiaate”.

s. 534: „..., Sosialistinen yhteisö ei voi koskaan liittää väkisin piiriinsä kokonaisia kansakuntia. Kuvitelkaapa mielessänne kansanjoukkoja, joiden käytettävissä ovat kaikki kansallisen kulttuurin saavutukset ja jotka osallistuvat täydellisesti ja aktiivisesti lainsäädäntään ja hallintaan ja joilla

on vihdoin aseet — voitaisiinkohan alistaa väkivalloin sellaiset kansakunnat vieraan yhteiskuntaelimestön herruuteen? Mikä tahansa valtiovalta nojaa aseelliseen voimaan. Taidokkaan koneiston ansios-ta nykyinen kansanarmeija on silti tietyn henki-lön, suvun tai luokan ase samalla tavoin kuin mui-naisaikojen ritari- ja palkkajoukot. Sosialistisen yhteiskunnan demokraattisen yhteisön armeija ei ole kuitenkaan mitään muuta kuin aseistettua kan-saa, sillä se on pantu kokoon kulttuuri-ihmisistä, jotka tekevät pakottomasti työtä yhteisissä työpa-joissa ja osallistuvat joka suhteessa valtioelämään sen kaikilla aloilla. Sellaisissa oloissa muukalais-herruus käy kokonaan mahdottomaksi" (534).

NB
sellai-
sissa

Euroopan Yhdysvallat „ei ole turha haave“, vaan „väis-tämätön päätekohta tiellä, jolle kansakunnat ovat kauan sitten astuneet" (542).

Jos sosialistinen Saksa aikoo päästää osan työmiehis-tään Ukrainaan, se (Saksa) ei päästäisi heitä „takaamatta heille heidän kulttuurielämänsä itsenäisyyttä" (543)... (tämä on 30. §:n loppu).

29. §:ssä: „Imperialismi ja kansallisuusperiaate" (512—529 venäjännöksessä) tekijä siteeraa *brittiläistä imperia-lismia* koskevia Schulze-Gaevernitzin ajatuksia, puhuu Turkin rappeutumisesta, Albaniaan kohdistuvista Italian anastuspyrkimyksistä: „Viitataan Trentoon ja Triesteen, mutta ajatellaan Albaniaa" (519). „Sillä tavalla saadaan imperialistinen valloitus-sota kuvatuksi Italian kansanjou-koille kansalliseksi vapaussodaksi" (519)...

Bagdad, Venäjän toiminta Persiassa etc.— „siinä näiden tulevien selkkausten siemeniä ja aineksia " (518)...

Samoin „brittiläinen imperialismi piirtää valitsi-jajoukoille houkuttelevan kuvan yhtenäisen brittiläi-sen kansakunnan herruuden alaisesta 400-miljoonai-sesta imperiumista, mutta ajattelee samalla rauta-teollisuusmagnaattien kartellien liikevoittoja ja Lon-toon pörssikeinottelua"... „venäläinen imperialismi kuuluttanee joskus Puolan ja Ukrainan vapaiksi ja yhtenäisiksi saadakse siten uusia markkinoita Pie-tarin, Moskovan ja Lodzin tehtailijoille"... „niinpä saksalaisenkin imperialismiin täytyy esiintyä vuoden 1848 suur-Saksa-aatteen seuraajana ja ottaa tunnuk-

(35

NB

sekseen saksalaisten yhtenäisen suuren isänmaan luominen, kun se aikoo uhrata Saksan työläisten ja talonpoikien hengen niiden intressien vuoksi, joita pääomalla on Tigrisin ja Eufratin varrella" (522—523)...

„Itävallan pirstominen kapitalistisen yhteiskunnan piirissä voi olla vain imperialismiin aikaansaannosta" (528)...

„Itävallan hajoamisen edellytyksenä on imperialismiin voitto Saksassa, Venäjällä ja Italiassa. Mutta imperialismiin voiton edellytyksenä on näiden maiden työväenluokan tappio" (527). Itävallan työläisten ei pidä rakentaa toiveitaan imperialismiin voiton varaan...

GRUMBACH. „ZIMMERWALDIN-KIENTHALIN HAIRAHDUS"

S. Grumbach. „*Zimmerwaldin-Kienthalin hairahdus*". Bern 1916 (95 sivua) (sosialishovinin latteutta).

s. 24: ..., „Mutta jos kohta hänellä (Kautskylla) ei ollutkaan 4. VIII. 1914 selvää käsitystä tilanteesta, niin me (!!!) ja kaikkien maiden sosialistit pidämme häntä silti edelleenkin eräänä Internationalen johtavana teoretikkona"...

s. 26... „Yleinen tasoittaminen, jota Zimmerwald ja Kienthal saarnaavat"...

— s. 40 — Saksan sosialidemokraatit eivät antaneet vastausta Vaillantien — Keir Hardien *ehdotukseen* eivätkä lupauksestaan huolimatta käsitelleet sitä Chemnitzissä (1913) (Wienin vuoden 1914 kongressia varten) !!! (Pötyä! Ikään kuin Legienit ja kumpp. olisivat *voineet* sen tehdä!!!). (Vrt., mitä Huysmans sanoo Sveitsin puolueelle osoittamassaan kirjeessä — idem.)

Ranskalaisten vähemmistö on *niin ikään* isänmaan puolustamisen kannalla!! (—54—). [Grimm oli muka elo- ja marraskuussa 1914 isänmaan puolustamisen kannalla — 68.]

s. 77: Lenin *puoltaa* Marokon sotaa etc.

(s. 4 saksankielisessä kirjasessa *). „Mielettömyys muodostuu tässä metodiksi"! Marokko saa puolustautua, mutta Ranska ei!! (Ilveilijä!)

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 21. osa, s. 295. *Toim.*

- s. 78: Leninistä („Vorbote”⁷¹ n:o 1 *) Saksan nälkäkapi-
nat ovat „vallankumouksellisen joukkotaistelun
alkua”!! Sepä vasta muka *harhakuvittelu*!!
Päinvastoin muka „Saksan kansalta puuttuvat koko-
naan vallankumoukselliset ominaisuudet” (78).
- 82: Meyer *London* sanoi 18. I. 1916 Amerikan edustajaka-
marissa, että hän puolustaisi isänmaataan, jos sinne
hyökättäisiin!!!!
- 84—5: Ledebourin julkilausuma Saksan internationaalisia
sosialisteja vastaan ja Borchardt — Ledebouria
vastaan. Te ette saa „koskaan” luopumaan „isänmaan
puolustuksesta”!!! ja Liebknechtkin on muka isän-
maan puolustamisen *kannalla*!!

ENGELS. KIRJEITÄ SORGELLE

Engels Sorgelle 3. VI. 1885... Avun myöntämisestä (36
laivayhtiöille (poikkeuslain lakkautuksen jälkeen); „seu-
raa luultavasti hajaannus, ja se onkin vain eduksi. Pikku-
porvarillinen sosialistinen ryhmä on väistämätön sellai-
sessa maassa kuin Saksassa, missä poroporvarillisuutta
'on ollut hamasta menneisyydestä' vieläkin enemmän kuin
historiallista oikeutta”...

29. IV. 1886: „Saksassa on hiljaisina aikoina kaikki poro-
porvarillista; tässä suhteessa kaivataan ehdottomasti kii-
hotteeksi Ranskan kilpailua. Ja sitä ei tule puuttumaan”...

22. II. 1888: „Tarvitaan vain, että jossakin aletaan, ja
porvarit ällistyyttää piilevä sosialismi, joka purkautuu sil-
loin esiin ja tulee julkiseksi” (291)...

7. XII. 1889: „...„Inhottavinta täällä” (Englannissa)
„on työläisten luihin ja ytimiin syöpyneet porvarilli-
nen 'kunnioitettavuus' ...yksinpä Tom Mannkin, jota
olen pitänyt parhaimpana, puhuu mielellään siitä,
että hän menee lounaalle lord-mayorin seurassa. Kun
tätä vertaa Ranskaan, niin huomaa, mitä merkitsee
vallankumous”...** ||| NB

8. II. 1890... „Fabiolaiset ovat hyvää tarkoittava joukko
valistuneita porvareita, jotka ovat kumonnet Marxia...
Heidän päätarkoituksenaan on... *porvarin* käännyttäminen

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, ss. 99—111. *Toim.*

** Sama, 23. osa, ss. 107—108. *Toim.*

socialismiin ja siten tämän pystyttäminen sovinnollisesti ja perustuslaillisesti” (331)...

((fabiolaisista 393 (18. III. 1893) — s. 401 (11.XI. 1893)... — tahtovat imeyttää socialismia liberalismiin; heihin itseensä on imeytettävä työläishenkeä)).

19. IV. 1890... Englannissa on tavattomasti väittelyitä etc., perinteitä, riitoja, ammattitaitoisten työläisten ennakkoluuloja etc. etc.

37)

...,Mutta liike edistyy pintakerrosta *alempana* ja tempaa mukaan yhä laajempia kerroksia ja sitä paitsi enimmäkseen *alimpien*” (kursivointi Engelsin)

NB ||| „joukkojen keskuudesta, jotka tähän asti ovat olleet paikallaan, eikä ole enää kaukana se päivä, jolloin nuo joukot *löytävät itsensä*” (kursivointi Engelsin),

NB ||| „jolloin niille selviää, että nimenomaan ne itse ovat tuo jättiläismäinen liikkeellepaneva joukko”... * (336).

4. III. 1891... telakoiden ja kaasulaitosten työläisiä ja heidän trade unioniansa on kohdannut epäonni, heidän „uusi trade unioninsa on räjäytetty rikki, ja vanhat konservatiiviset trade unionit, jotka ovat *rikkaita*” (kursivointi Engelsin) „ja juuri sen vuoksi arkoja, jäävät yksin taistelukentälle” (359).

14. IX. 1891. Trade unionien Newcastlen kongressi on niin ikään voitto (kuten kansainvälinen kongressikin)... „*Vanhat*” (kursivointi Engelsin) „trade unionit, ennen muuta tekstiilityöläiset, ja työläispiirien koko taantumusryhmä yrittivät kaikin voimin saada kumotuksi vuonna 1890 hyväksytyyn kahdeksantuntista työpäivää koskevan päätöksen. Ne epäonnistuivat... ja porvarillisetkin lehdet tunnustavat *porvarillisen työväenpuolueen* tappion” (kursivointi Engelsin) „täydellisesti ja pelolla, ulisten ja hammasista purren” * (368).

24. X. 1891... sodan mahdollisuudesta... meidän saksalaisten pitäisi (ehkä) „järjestää vuosi 1793”... se olisi onnettomuus, jos sota puhkeaisi ja „nostaisi meidät ennenaikaisesti valtaan, on oltava valmiina siltä varalta” (371)...

Idem, 376: sellaisen sodan tapauksessa „meidän tulee pelata va banque” (376).

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 23. osa, s. 108. *Toim.*

...,joukot (Saksassa) ovat erinomaisia ja enimmäkseen johtajia parempia”... (399) (7. X. 1893).

2. XII. 1893... Amerikan työväenliikkeen kehitysvaikeudet: 1) „puoluehallitus”-järjestelmä (2 puoluetta; äänten menetyks kolmannelle); 2) maahanmuutto jakaa työläiset kahdeksi ryhmäksi; immigrantit alaryhmiksi; sen lisäksi *neekerit*; 3) suojatullit saattavat työläiset „prosperityn vaikutukselle alttiiksi”, mitä ei ole Euroopassa... (403)...

412 (12. V. 1894), Amerikan sosialidemokraattisen liiton ja saksalaissyntyisten amerikkalaisten sosialistien *lahkokuntaisuus* muuttaa teorian „kangistuneeksi puhdasoppisuudeksi”... ((jotta työläiset nielisivät heti teorian sitä kehittelemättä)).

AIKAKAUSLEHTI „KELLO”

ERNST HEILMANN. „KIISTAN OLEMUS”

„Die Glocke”, 1916, n:o 20 (12. VIII. 1916).

Ernst Heilmann. „Kiistan olemus” (770—786).

Tarkoituksena „kolmen kiistelevän ryhmän perusajusten” esittäminen (770):...

„Enemmistö, työyhteisö ja internationalistit (Liebknechtin ryhmä)” (771)...

1 — halutaan „Saksan voittavan”

2 — „ratkaisematonta sotaa”

3 — „Saksan tappiota” (771)...

„Kaksi ensimmäistä ryhmää ovat maan puolustuksen kannalla, vaikkakin työyhteisöryhmä pitää hyvää huolta siitä, ettei vain ylitettäisi pelkän puolustuksen rajoja, kun taas 'kolmannen Internationalen' kannattajat kiistävät periaatteessa 'isänmaan puolustuksen' harhauttavana fraasina” (771)...

„Liebknechtin ryhmä on pysynyt täysin uskollisena itselleen... Tämän suunnan kannattajat ovat nyt yhdistyneet uudeksi puolueeksi spartakistisin ohjelmin. Teoreettista johtajaansa, venäläistä Leniniä seuraten he tahtovat asettaa kansainvälisyyden vaatimaksi kaikkien sosialidemokraattisten puolueiden velvollisuudeksi pyrkiä ehdottomasti ja kaikin keinoin: lainvastaisten lentolehtisten, salaisten järjestöjen, joukkolakkojen ja kapinoiden avulla siihen, että heidän oma maansa joutuisi tappiolle” (771)... „Venäjällä

tämän suunnan kannattajat sanovat itseään rehellisesti ja kainostelematta tappiontoivojiksi" (772).

„Spartakistisella propagandalla, joka opettaa, ettei vihollisen maahanhyökkäys ole suinkaan kaikista kauheinta, vaan voi päinvastoin johtaa vapauden valloittamiseen, lie-nee eniten kannattajia Sveitsin venäläisten emigrantti-teoreetikkojen keskuudessa; käytännössä sillä saattaa olla merkitystä vain Saksaan nähden ja se on siitä syystä Saksan tappion propagointia" (772)...

39) „Työyhteisöryhmä eli Zimmerwaldin oikeisto, jonka teoreetikkona on Kautsky ja poliittisina johtajina Haase ja Ledebour, ei ainoastaan tee tosiasioista sellaista johtopäätöstä, että tämän sodan täytyy päättyä siten, ettei tule NB || olemaan voittajia eikä voitettuja, vaan vieläpä toivoo || sellaista loppua suurtaistelulle.”

„Tällaisen puolinaisuuden arvostelu on hyvin helppoa ja yksinkertaista. Väite, että Saksan puolustustehtävä olisi ratkaistu, on niin ilmeisesti ristiriidassa tosiasioiden kanssa, että se voi asioita ymmärtäviä ihmisiä vain nau-
rattaa" (773)...

NB || „Se (enemmistö) toimii mahdollisimman pikaisen || rauhan hyväksi, jonka kuitenkin voivat tehdä vain || nykyiset hallitukset" (778).

NB || „Katastrofi- ja vallankumousajatus sosialistisen || yhteiskuntajärjestyksen pystyttämiskeinona meidän || tulee yleensä haudata kerta kaikkiaan, ei mistään || tietystä hetkestä lähtien, vaan periaatteessa. Sosialisti || merkitsee periaatteessa samaa kuin vallankumouksen || vastustaja" (alleviivaus kirjoittajan); „päinvastainen || käsitys on vain porvariston vapaustaistelun perintöä, || ha || josta emme ole vapautuneet henkisesti vielä lähes- || ha!! || kään kokonaan" (780)...

s. 782: esimerkkejä (1/2 sivua nimiä) kreivien ja kenraalien uhrauksista sodassa (heidän poikansa ovat upseereita etc.): todistaa sitä, „että vihollisen ollessa vastassamme olemme kaikki muuttuneet yhdenvertaisiksi" (783) (!!!!).

„Elokuun 4 päivän politiikan kriisi ei siis viime kädessä ole mitään muuta kuin katastrofiteorian ja kehitysoopin välisen entisen taistelun uusiintumista, taistelun, joka nyt evolutionistisen katsantokannan päästyä voitolle lähenee loppuaan. Niinpä siis, jollemme ota huomioon tusinaista yliloikkareita puolin ja toisin, näemme jälleen vastakkain

samat reformistien ja vallankumouksellisten eli, jos niin tahdotte, revisionistien ja radikaalien taistelurivistöt ja kuulemme entisiä iskulauseita” (784)...

„Satakertaisista pannaan julistamisista huolimatta kehityshistoriallinen näkökanta on saanut yhä enemmän jalansijaa puolueessa, ja se voittaa siinäkin tapauksessa, että paljon kärsineiden kansojen suutumus johtaa siellä täällä sodan jälkeen vallankumouksellisiin purkauksiin. Myrskyisät ja jopa veriset episodit saattavat pidättää tai jouduttaa kehitystä, mutta eivät voi mitenkään muuttaa sen peruspiirteitä” (785—786).

(40)

NB

asian ydin on tämän lauseen alkuosassa

„Sosialismi toteutuu päivä päivältä yhä enenevässä määrässä niiden lukumäärän kasvuna, jotka eivät saa toimeentuloaan yksityisyritteliäisyydellä eivätkä palkkaa yksityishenkilöiltä. Valtionlaitoksen, kunnallisen tai osuustoiminnallisen laitoksen työläinen on sosialisoinut samoin kuin sairauskassan lääkäri tai ammattiyhdistyksen toimihenkilö” (784).

!!

helmi

W. LIEBKNECHT JA MARX

(KIRJE W. LIEBKNECHTILLE VUODELTA 1878)

W. *Liebknecht*. „Idän kysymyksestä eli pitääkö Euroopasta tulla kasakkavaltainen? Varoitussanoja Saksan kansalle”. 2. painos. Leipzig 1878, ss. 57 ja 59.

NB
löydet-
tävä!!

Siteerataan „*Sozialistische Monatshefte*ssa”, 1916, s. 1095 (n:o 21, 19. X. 1916) Schippelin artikkelissa; tässä Liebknechtin kirjasessa on muka liitteenä erään „ystävän”, ilmeisesti Marxin, kaksi kirjettä. (W. Liebknechtin kirjasen 1. painoksessa näitä liitteitä *ei ole*⁷².) Marx kirjoitti silloin näin:

(1848—1878)

Marx
Englannin
työläisistä
v. 1878

„Vuonna 1848 alkaneesta *korrup-tiokaudesta* johtuen *Englan-nin työväenluokka demora-lisoitui* vähitellen yhä syvemmästi ja muuttui vihdoin jopa pelkäksi liberaa-lien suurpuolueen, t.s. orjuuttajiensa, kapitalistien, puolueen *lisäkkeeksi*. Englannin työväenluokan johto siirtyi ko-konaan trade unionien *lahjottujen* johtomiesten ja ammattiagitaattorien käsiin. Nämä urhot ylistelivät äänek-käästi jos millä tavalla Gladstone'in, Brightin, Mundellan, Morleyn, tehtailija-lurjusten j.n.e. perässä tsaaria, kanso-
jen vapauttajaa, panematta samalla rik-kaa ristiin omien *veljiensä* hyväksi, jotka Etelä-Walesin kaivostenomistajat *olivat tuominneet nälkkäkuo-
lemaan. Kurjat!* Kruunataksaan tämän kaiken asianmukaisella tavalla edustajakamarin ainoat työläisedustajat ja sitä paitsi, kauhea sana, kaivostyö-läisten suoranaiset edustajat Burt ja surkea MacDonnell, jotka itsekin ovat syntyperäisiä kaivosmiehiä, äänestivät yhdessä 'liberaalien suurpuolueen' hän-näntyngän kanssa, joka on ihastunut tsaariin, edustajakamarin viime äänes-tyksissä (helmikuun 7 ja 8 päivänä, jol-loin liberaalien suurpuolueen useimmat tukipylyvät, Forster, Lowe, Harcourt, Goschen, Hartington ja jopa itse suuri John Brightkin, jättivät armeijansa oman onnensa nojaan ja karkasivat äänestyksen alkaessa, etteivät olisi kom-promettoineet itseään liiaksi jollakin votumilla)! Mutta venäläisten nopeasti paisuneet suunnitelmat ovat hälvettä-neet äkkiä lumouksen, tehneet lopun mekaanisesta agitaatiosta (viiden pun-nan setelit — siinä mekanismin tärkein vieteri); sillä hetkellä olisi ollut 'hen-

41)

genvaarallista' Mottersheadille, Howelille, John Halesille, Shiptonille, Osbornelle ja koko heidän sakilleen äännähtää jossakin julkisessa työväenkokouksessa; kansanjoukot sulkevat ja hajottavat väkisin jopa heidän suljettujakin kokouksiaan (joihin päästetään vain pääsylipuilla).”

NB: Marxin kirje (Liebknechtille?)
vuodelta 1878

JAPANILAISET JA AMERIKAN TYÖLAISTEN SHOVINISMI

„Die Neue Zeit”, 1913 (31, 2), ss. 410—412 (vuoden 1913 kesäkuun 20. päivän numero)

NB työläisten shovinismi

Erwin Gudde. „Uusi japanilaisvastainen poikkeuslaki Yhdysvalloissa”. (Päiväys: San Francisco, 21. V. 1913)

Tämän lain, joka kieltää japanilaisia ostamasta maata (vuokrata voidaan vain 3 vuodeksi), kuvernööri allekirjoitti 19. V. 1913 vastoin Woodrow Wilsonin vaatimusta.

Tämä „poikkeuslaki on pahinta lajia” (410)— „politiikkaa, joka on pahempaa kuin Preussin puolalaispolitiikka” (412).

Ja Amerikan työläiset ovat syyllistyneet „shovinismiin” (NB) (412). „Amerikan työväenliiton’ herrat tahtovat riistää ’keltaihoisilta’ kaikki oikeudet ja vieläpä karkottaa heidät yleensä pois maasta” (411).

Tämä poikkeuslaki „todistaa meille, että Kalifornian väestö ja ennen muuta

Amerikan
työläiset
ja heidän
*shovinismin-
sa*

*japani-
laisten*
suhteen

NB

Työläiset imperialistien puolella...
 „Sosialistinenkaan puolue”!!!

||| työväestö on alkanut vetää yhtä köyttä Amerikan *imperialistien* kanssa, jotka ovat valmistelleet sotaa Japania vastaan jo ajat sitten. *Sosialistinenkaan puolue ei ole ollut ajan tasalla tässä kysymyksessä*” (411).

Tämä laki on „vain rengas lakien pitkässä ketjussa” (412)...

GREULICH JA „GRÜTLIANER”

GREULICH. „AVOIN KIRJE HOTTINGENIN GRÜTLI-LIIOTLLE 78”

- 42) „Grütlianer” n:o 230. 1916 (2. X. 1916).
Hermann Greulich. „Avoin kirje Hottingenin Grütli-liitolle”.

Vain työläisten vähemmistö osallistuu työväenliik-
 keeseen. „Elintaso on kohonnut siitä syystä vain
 || vähän ja vain työväestön ylempien kerrosten koh-
 dalta. Työläisjoukot ovat edelleenkin hädän, huolten
 ja puutteen puristuksissa. Siksi aletaan aika ajoittain
 epäillä, onko tähänastinen tie ollut oikea. Arvostelu
 etsii uusia teitä ja luottaa pääasiallisesti siihen, että
 || *tarmokkaampi toiminta* tuottaa menestystä. Tämän-
 suuntaisia yrityksiä tehdään, mutta tavallisesti onnis-
 tumatta, mikä kannustaa entistä enemmän palaamaan
 vanhaan taktiikkaan. Se, joka tarkastelee työväen-
 liikettä pitemmältä ajassa taaksepäin, huomaa tämän
 virtauksen aaltomaisuuden... Sitten puhkesi maail-
 mansota... laajoille joukoille... ankaraa pettymystä...
 elinolojen hirvittävää huononemista, mikä saattaa
 puutteeseen nekin kerrokset, joiden toimeentulo oli
 aikaisemmin vielä mukiin menevää, *voimistaa vallan-*
 || *kumouksellista virtausta*. Kaikki tähänastinen aseteta-
 III || taan kyseenalaiseksi: periaatteet, taktiikka ja organi-
 saatio. ...Se, joka kykenee kohoamaan ajatuksiinsa
 arkista sekamelskaa korkeammalle, ...havaitsee tämän
 suuren kiistan” (vallankumouksellisista periaatteista
 ja taktiikasta) „käsitettäväksi eikä lankea sen joh-
 || dosta epätoivoon. Tyhmyyksiä on tietysti tehty kyl-
 || liksi — ja kummaltakin puolen...

Olen miltei yksin saanut tähän asti yrittää sovintoa... Puoluejohto ei ole ollut todellakaan tehtävänsä tasalla, vaan on antautunut liiaksi tuitupäiden talutettavaksi... Grütli-liiton keskuskomitea on päättänyt omaksua *'kansallisen käytännönpolitiikan'*, jota se aikoo toteuttaa puolueen ulkopuolella... Miksei se ole tehnyt sitä puolueen sisällä? Miksi se on jättänyt miltei aina minun huolekseni taistella yltiöradikaaleja vastaan?..

...Olen siinä varmassa uskossa, että puolueen nykyisen käymistilan seurauksena saadaan lopulta hyvää viiniä, ellei vain tynnyriä tulpita ennen kuin käyminen on loppunut... Puolue voi olla vain proletariaatin puolue eikä se saa muuttua lahkokunnaksi, jonka menettely on proletariaatille käsittämätöntä. Jos se (Grütli-liitto)... kieltäytyy sopimasta puolueen kanssa, niin minun paikkani ei ole enää mainitussa liitossa. Uskon puolueen tulevaisuuteen ja siksi olen aina oleva sen kannalla.” (Loppu.) Bern 26. IX. 1916.

Siinä on myös Grütli-liiton keskuskomitean vastaus Greulichille. Yltiöradikalismia ja „välittämistä” — Grütli-liiton olemassaoloa vastaan. Siinä myös kirjoitus „Kuka on Spartacus?” (ylistelyä)!!!

„KIVIÄ LEIVÄN ASEMESTA”

„Grütliäner” n:o 255, 31. X. Erään „ammattiyhdistysmiehen” pääkirjoitus: „Kiviä leivän asemesta”: nimittäin „radikaalinen suunta” antaa muka „kiviä leivän asemesta”. Mutta tarvitaan „reformistista ymmärrystä”, „käytännöllistä sosiaalista uudistusta”, „demokraattista sosialistista uudistusta”... (niin sanottuja „marxilaisia” vastaan)...

(43

„PERIAATTEELLISESTI ERIÄVÄÄ ARVOSTELUA”

N:o 253. 28. X. 1916. Pääkirjoitus: „Periaatteellisesti eriävää arvostelua”. Lainaus „Leipziger Volkszeitungista”, tämä muka

he ovat | „kes-
kustan” | NB |||| puolustaa „sosialistista näkökantaa”. Zü-
richin ja Bernin lehdet haukkuvat muka
kannalla | Pernerstorferia. *Me emme ole samaa
mieltä enempää Saksan enemmistön*
NB |||| kuin Zürichin ja Bernin lehtienkään
kanssa, me olemme „laillisten” keinojen
kannalla. Meistä Adlerin asia on
„vain mielettömyyttä”...

„VÄLILLÄMME EI OLE MITÄÄN PERIAATTEELLISTA
ERIMIELISYYTTÄ!”

N:o 249. 24. X. 1916. Pääkirjoitus: „Välillämme ei
||| ole mitään periaatteellista erimielisyyttä!” (lainaus-
merkeissä)—*Huberin* (Rorschach) sanat Grütlin
NB ||| edustajien kokouksessa, mutta Adleriapa „*Volksrecht*”
||| kehuu!! *Me taas* tuomitsemme hänet *periaatteessa!*

„'NATIONALISTISET AKANAT' EROTETAAN
'INTERNATIONAALISISTA SOSIALISTISISTA NISUISTA' ”

N:o 248. 23. X. 1916. Pääkirjoitus: „'Nationalistiset aka-
nat' erotetaan 'internationaalisista sosialistisista nisuista’ ”
(näin on muka Sveitsin sosialidemokraattisen puolueen
edustaja sanonut Sveitsin *italialaisten* sosialistien edus-
tajakokouksessa).

„ESITELMÄN TEESIT”

N:o 235. 7. X. 1916. Grütlin *ohjelmateesit*.

„ULKOMAALAISTEN KANSALAISTAMINEN”

N:ossa 243 (17. X. 1916) ja *useissa* muissa edellisissä
(n:ot 237 (10. X.)—243). Artikkelit „*Ulkomaalais-
ten kansalaistamisesta*”...

„Yhdeksän” komitea (m.m. Greulich ja Wullschleger)
esittänyt petition v. 1912.

!!!! ||| Pakollinen kansalaistaminen 15 vuoden
||| kuluttua. Kansalaistamismaksu korkeintaan
||| 300 frangial!
N:ot 242 ja 243.

„PUOLUEKO VAI GRÜTLI-LIITTO?“

„Grütlianer“ 18. X. 1916. Sveitsin „sosialipatrioottien puolue“.

„AMMATTIYHDISTYKSET JA SOTILASKYSYMYS“

„Grütlianer“, n:o 216 (15. IX. 1916): pikkuartikkeli otsikoituna: „Ammattiyhdistykset ja sotilaskysymys“.

„Schweizerische Metallarbeiter-Zeitungissa“ (*) (1916, n:o 38, 16. IX. 1916) muuan kirjeenvaihtaja [J. H., Basel] (**) päätyy edellämäinnettua kysymystä käsitellessään lyhyeen ja selvään johtopäätökseen, että 'ammattiyhdistysten jäsenten velvollisuus on huolehtia siitä, että puolue ratkaisisi sotilaskysymyksen periaatteellisesti ja selvästi. Tänäpäin — mitä tarmokkain kamppailu militarismia ja isänmaanpuolustusta vastaan ja huomenna — aseistariisunta ja sosialismi'.

(*) Kapellenstrasse, 6. Bern

(**) tämän J. H., Baselin kirjoitus on erinomainen, työläismielinen ja vallankumouksellis-internationalistinen

Lehden toimitus ('Toimituksen jälkihuomautus'), tov. Schneeberger, huomauttaa tämän johdosta, että ammattiyhdistysten ei sellaisenaan pidä puuttua aseistuksen supistamiskysymykseen enempää kuin aseistariisumiskysymykseenkään. Se, että joku on oman ammattiyhdistyksensä jäsen, ei tee vielä hänestä sosialidemokraattia eikä militarismien vastustajaa; hänen poliittisilla tai uskonnollisilla katsomuksillaan ei ole sinänsä mitään tekemistä hänen ammattiyhdistykseen kuulumisensa kanssa. Useimmissa tapauksissa tosin ammattiyhdistyksen jäsenestä tulee pian sosialististen tai sosialidemokraattisten katsomusten kannattaja. Mutta hän ei osoita sitä niinkään ammattiyhdistyksessä kuin varta vasten sitä tarkoitusta palvelevissa sosialidemokraattisissa järjestöissä. Tällainen järjestys on osoittautunut varsin tarkoituksenmukaiseksi ja sen tulee myös pysyä sellaisena juuri siksi, samoin kuin sen vuoksi, että ammattiyhdistyksillä on kyllin paljon tehtäviä taloudellisella alalla.

Sitä paitsi ammattiyhdistykset tai niiden elimet eivät voisikaan suorittaa tehokasta valistustyötä tällä alalla.

Asiaa ei auteta yleisillä lauseparsilla, joita ei puutu yllä mainitustakaan kirjoituksesta, sillä niillä ei saada vakuutumaan asiasta henkilöä, joka, kuten asianlaita useimmiten on, on kasvatettu aivan toisenlaisten katsomusten pohjalta, niin kuin ei selitetä parilla sanalla sodan olemusta tai tehdä vaikutusta ennakkoluulottomaan ja puolueettomaan lukijaan liioittelemalla Sveitsin sotaväen osuutta työläisten taisteluissa. Kun vain muistaa Italian, Espanjan, Ranskan ja Saksan tai vieläpä vapaan Amerikankin työläisten taistelun, niin täytyy myöntää, että Sveitsissä olot ovat sittenkin paremmat kuin Venäjällä.

NB

Mutta lause 'työläisellä ei ole isänmaata' on kerrassaan typerä aikana, jolloin koko Euroopan työläisten valtaosa on kohta kaksi vuotta taistelut rinta rinnan porvariston kanssa isänmaansa 'vihollisia' vastaan ja kotiinjääneet tahtovat 'kestää' ahdinkotilasta ja puutteesta huolimatta. Sveitsissä saisimme varmasti havaita samaa, jos se joutuisi vihollisen hyökkäyksen kohteeksi. Kenties täälläkin muuttaisivat mielensä ensimmäisinä ne, jotka nyt pitävät suurinta suuta."

„Grütliäner” on painattanut [merkityt] || kohdat lihavalla. Se on julkaissut yleensä uudelleen *koko* jälkihuomautuksen lisäten toimittajan nimen. „*Metallarbeiter-Zeitungiin*” on painettu: toimitus: O. Schneeberger ja K. Dürr ((NB)).

„SVEITSIN METALLITYÖLAISTEN LEHTI”

E. TH. „KATSAUS”

45)

„*Schweizerische Metallarbeiter-Zeitung*”, 1916, n:o 40 (30. IX. 1916)... E. Th:n artikkeli „Katsaus”: Sota on „luonteeltaan taloudellista”... „Internationalen romahdus”... „Kapitalistijärjestö 'Saksa'” vastakkain samanlaisen „Englanti” järjestön kanssa... meidän tulee olla paitsi ammatimiehiä (viilari j.n.e.) myös poliitikkoja ja pyrkiä „yhteiskunnallistamaan tuotantovälineet”... „Ammattiyhdistyksen eristäminen politiikasta on mahdotonmuus”; olemme vaarassa „tuomita itsemme olemaan kapitalismin sairaanhoitajina”...

mai-
niotal

„KATSAUS. (TOINEN NÄKÖKANTA)”

N:ossa 41 (7. X. 1916) *nimimerkitön* artikkeli: „Katsaus. (Toinen näkökanta)”, jossa sanotaan, että E. Th. ei ole samaa mieltä enempää artikkelin „Ammattiyhdistykset ja sotilaskysymys” kirjoittajan kuin toimituksen jälkihuomautuksenkaan kanssa. Kirjoittaja vastustaa ammattiyhdistysten „eristämistä”, niiden „rajoittumista pelkästään ammatilisiin kysymyksiin”. NB

Artikkelin kirjoittaja esittää 3½ puolipalstaa puolusteluja, ettemme muka ehdi, että on muka hirveästi tekemistä (seuraa luettelo *reformikysymyksistä!!*), että meillä oli „imperialismistakin” 6, niin ikään sosialidemokraattiselta kannalta kirjoitettua artikkelia, että muka *Schneeberger* vastusti metallityöläisten liiton keskuskomitean edustajana Lüzernissä 1904 sitä, että „antauduttaisiin (ammattiyhdistyksenä) poliittisiin tekoihin”, ja sai Lüzernin liittokongressissa 56 ääntä 18 äänestäessä vastaan,— että muka „suunnitelmallisen” (s. 2, 3. palsta) „hedelmällisen toiminnan asemesta, minkä tarkoituksena olisi ennen kaikkea täyttää mahdollisuuksien mukaan ammattiyhdistysten säännöissä osoitetut tehtävät, me nostatamme rajattoman maailmanparannusvimman kaikenlaisine suunnitelmineen, joista pidetään kovaa melua, mutta joista yhtäkään ei toteuteta. Työväen enemmistö seisoo todellisuuspohjalla. Niin kovin kuin se toivookin ’tuotantovälineiden yhteiskunnallistamista’, se ei kuitenkaan antaudu seikkailuihin.” !!

„UUSI REININ LEHTI”

„*Neue Rheinische Zeitung*”. Taloustieteellinen katsaus, toimittanut K. Marx. (vihkot I—V/VI yhtenä niteenä). Lontoo 1850. (46

I viikko, tammikuu 1850.— II viikko, helmikuu 1850.— III viikko, maaliskuu 1850.— IV viikko, huhtikuu 1850.— V/VI viikko (kanneton) 1850.

s. 47, lopussa.

Mehring lienee julkaissut tästä *kaiken* (ei kaikkea *) „Kirjallisessa jäämistössä” (otettava selvää!). Huomattakoon kuvaava kohta pikkukirjoituksesta „*Erilaista*”, IV vihkossa: „*Gottfried Kinkel*”⁷⁴ (häntä arvostellaan kiivaasti sota-oikeudessa pitämänsä halpamaisen monarkistishenkisen puheen johdosta) (allekirjoitus puuttuu):

„...,Niin ikään hra Kinkel ilmiantaa sota-oikeudelle omankin puolueensa puhumalla jostakin suunnitellusta Reinin vasemman rannan puoleisen alueen luovuttamisesta

Reinin vasemman rannan puoleisen alueen luovuttaminen Ranskalle

Ranskalle ja julistamalla itsensä viattomaksi rikollisten suunnitelmien osalta. Hra Kinkel tietää varsin hyvin, että Reinin maakunnan liittämistä Ranskaan oli puhe vain sikäli, että vallankumouksen ja vastavallankumouksen ratkaisevassa ottelussa tämä

maakunta asettuisi ehdottomasti vallankumouksen puolelle, edustakoot sitä sitten ranskalaiset tai kiinalaiset”... (s. 71).

s. 397 Mehringin julkaisun III niteessä

Mehring kirjoittaa, ss. 479—480 (III nide), että hän sivuutti „huhtikuun katsauksen” kokonaisuudessaan (siis IV vihkossa olevan katsauksen) ja otti helmikuisesta (II vihko) vain Kaliforniaa etc. ja Kiinan sosialistista liikettä koskevan aineiston.

Vallankumouksellisen kansakunnan puolella — samantekevää onko kysymys ranskalaisista vai kiinalaisista! Vertaa tätä siihen, mitä Engels kirjoitti v. 1859 (?) kirjasessaan „Po ja Rein”⁷⁵, jossa hän kiihotti saksalaisten kansallistunteita Napoleon III vastaan, joka muutti „parhaat maakuntamme” diplomaattisten vehkeilyjen kohteeksi etc.

* Sanan „kaiken” ylle Lenin teki myöhemmin merkinnön „ei kaikkea” havaittuaan, ettei Mehring ollut julkaissut kaikkea IV ja II vihkon aineistoa (ks. V. I. Leninin huomautuksia tästä osasta, ss. 622—623). *Toim.*

Äärimmäisen kuvaavaa kansallisuuskysymykselle!
K a i k k i riippuu siitä, onko kyseisenä ajankohtana
 kysymyksessä vallankumouksellinen kansakunta vai
 Napoleon III!!

Ibidem, IV viikko, s. 58 (s. 438, Mehringin julkaisun III nide) (de Girardin. „Sosialismi ja verotus”)⁷⁶:

...,Verojen lakkauttamisen takana piilee |||| valtion „lak-
 valtton lakkauttaminen. Kommunistit käsit- |||| kauttaminen”
 tävät valtion lakkauttamisen vain tulok-
 seksi luokkien lakkauttamisesta, jolloin
 ilman muuta käy tarpeettomaksi sellainen
 järjestynyt voima, jolla yksi luokka pitää
 alaisuudessaan muut luokat”...

Ibidem, s. 55: „Hyvin suuressa mitassa korotettua vero-
 tusta voidaan käyttää vallankumouksen aikana eräänlai-
 sena hyökkäysaseena yksityisomistusta vastaan, mutta sil-
 loinkin sen täytyy kannustaa pitemmälle meneviin vallan-
 kumouksellisiin toimenpiteisiin tai muutoin se johtaa
 lopulta takaisin entisiin porvarillisiin suhteisiin”... (47

s. 436, Mehringin julkaisun III nide

5/6 viikko, s. 158 („Touko- — loka-
 kuun katsauksesta”; päiväys Lontoo
 1. XI. 1850. Allekirjoitus puuttuu)⁷⁷.

...,Chartistipuolueen tähänastinen
 järjestö on niin ikään hajoamassa.
Pikkuporvarit, jotka vielä ovat
 puolueessa, ovat yhdistyneet *työ-
 läisaristokratian kanssa*
 muodostaen puhtaasti demokraattisen
ryhmän, jonka ohjelma rajoittuu
 kansankarttaan ja eräisiin muihin
 pikkuporvarillisiin uudistuksiin. *To-
 siproletaarisissa* oloissa elä-
 vät *työläisjoukot* kuuluvat
 chartistien vallankumoukselliseen ryh-
 mään.” (Ensimmäisen ryhmän johtaja

NB:

Chartistiliikkeen
 kaksi ryhmää:
 (1) pikkuporvaristo
 + työläisaristo-
kratia (pikku-
 porvarilliset refor-
 mistit)
 (2) vallankumouk-
 sellisten tosipro-
 letaarien „joukot”

on Feargus O'Connor, jälkimmäisen — Julian Harney ja Ernest Jones) (s. 468, Mehringin julkaisun III nide.)

puuttuu
Mehringiltä

NB

II viikko, ss. 71—73 („Katsaukses-
sa”) ⁷⁸ Venäjän vuosien 1848 ja 1849
jälkeen esittämästä vastavallanku-
mouksellisesta osasta, mahdollisesta
„Euroopan sodasta” Venäjää vastaan
(Englanti ratkaisee), „Venäjän
barbaarilaumoista”, jotka voivat ”hu-
kuttaa Saksan”.

huvittavaa!

Ibidem, s. 78 — (Lontoo, 31. I.
1850) — Kiinan vallankumouksesta
(Kiinan tasavallan — juuri sen saat-
tavat „eurooppalaiset taantumusmie-
het” kohdata Kiinassa)

s. 445, Mehringin julkaisun III nide

×

„eurooppalaiset taantumusmiehemme paetessaan
lähitulevaisuudessa Aasiaan”: ha ha!

×

eurooppalaiset taantumusmiehet pakenevat Euroo-
pan vallankumousta Aasiaan, mutta päästyään Kiinan
„muurille” asti näkevät siinä sanat: „Kiinan tasavalta.
Vapaus! Tasa-arvoisuus! Veljeys!” Niin ajattelee Marx.

puuttuu
Mehringiltä

!!!

Ibidem, s. 80: Sveitsi on esimerk-
kinä siitä, mitä merkitsee „nykyisten
suurvaltojen ympäröimien pikkuvaltioiden
näennäinen ’riippumattomuus’ ja
’itsenäisyys’ ” (joko sitten pyhä allianssi
nujertaa Sveitsin tai vallankumous „ei
siedä” „sellaista petoksellista ja pelku-
rimaista hallitusta Euroopan sydä-
messä”...)

Sveitsistä kirjoitetaan sen yhteydessä, että julkisuudessa on esiintynyt tietoja Sveitsiin *suunnitellusta* hyökkäyksestä (Saksa + Itävalta + Venäjä + Ranska) — suunnitellaan kamppailua Ranskaa vastaan ja diversioita Sveitsiä ja Turkkiä vastaan. „Pyhä allianssi” vallankumousta vastaan.

puuttuu
Mehringiltä

„Yksi seikka on varma: pyhä allianssi on marssiva vielä tänä vuonna joko ensin Sveitsiä ja Turkkiä vastaan tai suoraa päätä Ranskaa vastaan ja kummassakin tapauksessa liittoneuvoston kohtalo on ratkaistu. Riippumatta siitä, kumpi, pyhä allianssiko vai vallankumous, saapuu ensimmäisenä Berniin, liittoneuvosto on jo tuominut itsensä tuohon pelkurimaisella puolueettomuudellaan. Vastavallankumous ei voi olla tyytyväinen sen myönnetyksiin, koska se on syntyjään enemmän taikka vähemmän vallankumouksellinen; vallankumous ei voi sietää minuuttiakaan sellaista petoksellista ja pelkurimaista hallitusta Euroopan sydämessä, kolmen lähimpin liikkeeseen osallistuvan maan välissä. *Sveitsin liittoneuvoston menettely on mitä hämmästyttävintä ja toivottavasti viimeinen esimerkki siitä, mitä on nykyisten suurvaltojen ympäröimien pikkuvaltioiden näennäinen 'riippumattomuus' ja 'itsenäisyys'*” (s. 80). (Loppu.)

NB:
episodi vallankumouksen ja vastavallankumouksen välisessä taistelussa!

puuttuu
Mehringiltä

ja s. 72 — Sveitsin suhtautuminen oli pelkurimaista „sekä pyhää allianssia että emigrantteja kohtaan” (NB)... „jos kohta Sveitsi loukkasikin pyhää allianssia, niin toisaalta se kavalsi myös vallankumouksen” (73).

NB

s. 72 — varmuus siitä, että edessä on Euroopan sota (Venäjä aloittaa sen Turkkiä vastaan). Vallankumous kehittyy Pariisissa — „vallankumouksen keskuksessa” (72) — ja „Länsi-Euroopassa” (sic!! 71—2: „Länsi-Eurooppa”)...

Ranskassa kehittyy vallankumous (74), talonpojat vedetään mukaan liikkeeseen, se antaa „varmuuden vallankumouksen pikaisesta voitosta” (74) (sic!!)...

SAINT-SIMONIN LAUSUNTO

- 49) ...., Tunnettu on *Saint-Simonin* väite, jonka vuoksi hän joutui syytteeseen, nimittäin että tuhannen virkaylimyksen tai kuningassuvun jäsenen äkillinen kuolema olisi Ranskalle äärettömän paljon pienempi vahinko kuin tuhannen sen parhaan työmiehen kuolema” (s. 11 Emil Kalerin kirjassa „Wilhelm Weitling”, Zürich 1887, „Sosialidemokraatin kirjaston” n:o XI).

((((Brockhausin tietosanakirjan, saksalaisen tietosanakirjan, mukaan Saint-Simon puhui 10 000:sta eikä 1 000:sta (NB) — hän sanoi näin „Poliittisessa paraabelissa”, „Organisaattorin” ensimmäisessä vihkossa (1820).)))
